

Hooverı Harbe hazır değiliz, diyor Amerikada münakaşalar Ruzveltin vereceği karar bekleniyor

Almanyayı istilâ için İngiliz ordusundan başka 5 milyon - luk bir Amerikan ordusu ve 40 milyon tonluk donanma lâzımmış

Eski reisicümhur B. Hoover

Nevyork 12 (A.A.) — Birleşik Amerika devletleri sabık reisi Hoover dün akşam radyoda bir nutuk irad ederek ezümle şöyle demiş - tir:

— Amerikanın İngiltereye ya - pabileceği en büyük yardım harb dışında kalmaktır. Donanmamızı harekete geçirmek Avrupa harbine girmemiz demektir. Bu harb tam inkişaf safhasında bulunduğu bir sırada Amerika henüz kendi mü - dafaasını temin edecek kadar bile hazırlanmamıştır. Milletimiz müt - tehid değildir. Millete karşı kon - grenin bir vazifesi vardır ki o da şu esaslı suali reye koymaktır: Al - manya, İtalya ile Japonyaya harb ilân edecek miyiz?

Ben, reisicümhurun 23 İlkteşrin - de millete yaptığı vadi tutmağa ça - bacağına zannediyordum. Bu vâd Amerika dışında cereyan eden harb lere iştirak etmeyeceğimize ve bir tecavüze maruz kalmadığımız tak - dırde ordumuzu, donanmamızı ve hava kuvvetlerimizi Amerika kit - ası haricinde harbe göndermeyece - ğimize dairdi. Halbuki son on gün zarfında işittiğimiz bir çok nutuk - ların hakiki mânası Amerikan mil - letini harbe sürüklemek arzusun - dan ibarettir.

Hoover Amerikanın hazır olma - dığını tekrar ettikten sonra nutku - na şöyle devam etmiştir:

(Devamı 3 üncü sayfada)

Moskovada İraka karşı büyük bir alâka var!

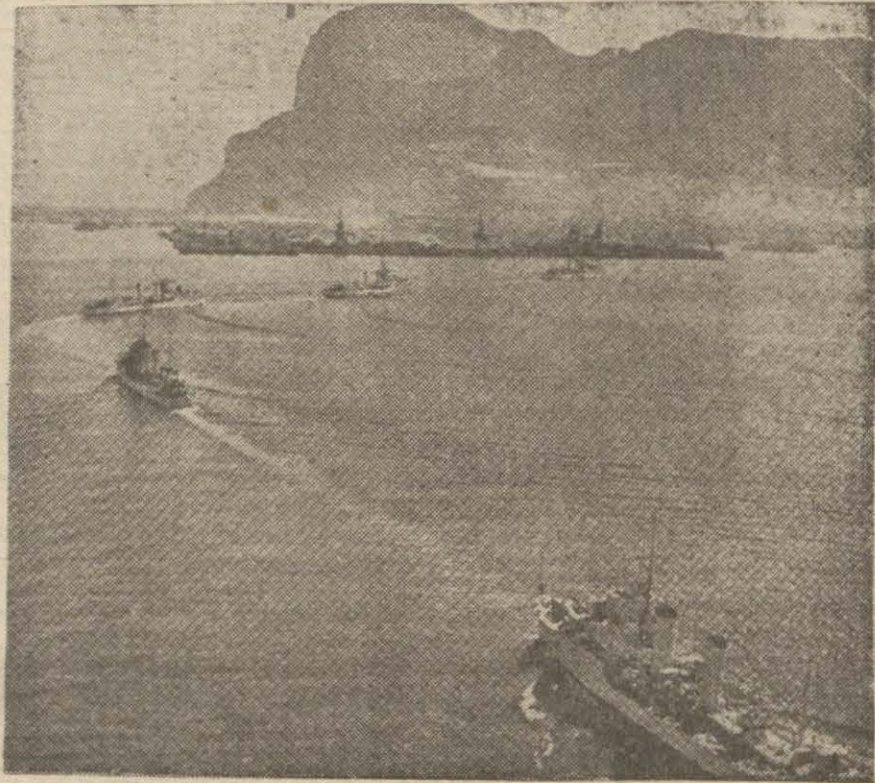
Sovyetler yeni Irak hükümetini tanıdılar

Almanlar Sovyetlerin son kararlarını nasıl tefsir ediyorlar?

Moskova 12 (A.A.) — Tass a - fiansı bildiriyor:
Irak hükümeti 1940 senesi so - nunda Ankaradaki elçisi vasıta - sile Sovyet hükümetine Irak ile Sovyetler Birliği arasında siyasi münasebetler kurulması için mü - teaddid müracaatlarda bulunmuş - tu. Irak hükümeti, bu münasebet - lerin tesisile birlikte, bir deklâ - rasyon nesrederek Irak da dahil

(Devamı 3 üncü sayfada)

Bu sabah gelen haberler 3 üncü sayfada

Cebelüttarıkın uzaktan görünüşü

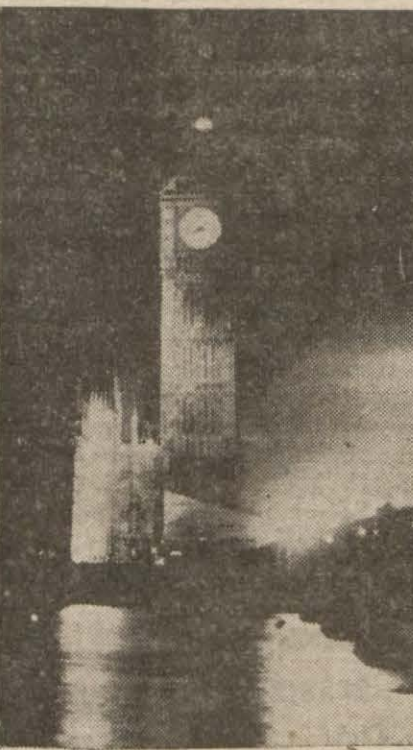
Almanyanın siyasî faaliyeti İspanya Almanlara geçid vermiş

Şimdi bunun ve Suriyede üsler terki için Fransa tazyik ediliyormuş

Fon Papan'ın avdeti tehir olunmuş

Londra 12 (A.A.) — Times di - yor ki:

Cebelüttarıkta yürümek üzere General Frankonun Hitlerle ver - diği tahriri müsaadenin Fransanın İspanyadaki büyük elçisi Pietri tarafından Vichy'de Mareşal Pe - taine tebliğ edildiği söylenmekte - dir. (Arkası sayfa 7 sütun 3 te)

Londraya yapılan son ve şiddetli hava taarruzunda hasara uğrayan Avam Kamarası ile Westminster kilisesinin gece görünüşleri

Hamburgla Bremen'e yeni ve şiddetli hücumlar

Büyük Alman liman - ları 24 saat sonra tekrar bomba yağmuruna uğradılar

Londra 12 (A.A.) — Hava ne - zaretinin istihbarat şerhisi bildi - riyor:

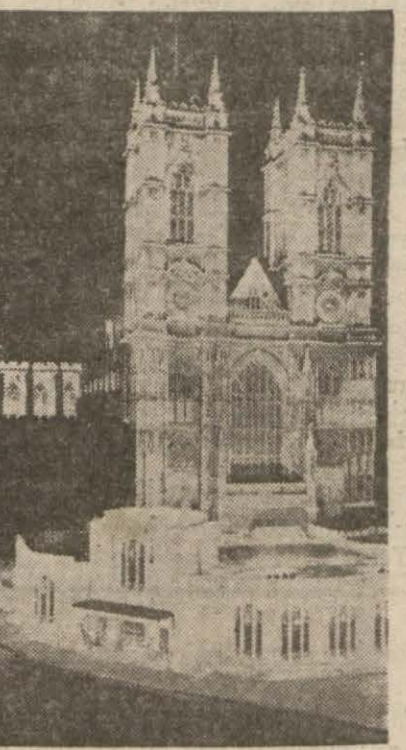
Hamburgun Cumartesi akşamı yapılan şiddetli hücumlardan ken - (Arkası sayfa 7 sütun 4 te)

İtalya Almanyanın kuşkuluyor!

Hitlerle Mussolini arasında yeni bir mülâkat bekleniyor

Londra 12 (A.A.) — Ofi: Bitaraf siyasi mahfellerin Berlin'den aldıkları bazı ha - berlere göre, Hitlerle Musso - lininin yakında yeniden bir mülâkat yapmaları ihtimall - vardır.

Epir ordusu teslim olma - dan evvel İtalyanların hiç bir zaman Yunan hududunu ge - cememiş ve Balkanlar mu - vaffakiyetinin yalnız Alman kıt'aları tarafından kazanıl - mış olmasına rağmen, bu mu - vaffakiyetler neticesinde Al - manyanın Süveyş kanalına karşı ve umumiyet itibarile bugün Yakınsarkta yapılacak hareket için kendisine kıy - metli üsler temin etmiş bu - lunması Mussoliniyi Hitle - rin temayülleri hakkında bazı endişelere sevklemiştir. (Arkası sayfa 7 sütun 2 de)

Londranın son bombardımanına aid tafsilât

Avam Kamarası harabe haline geldi, meb'uslar başka yerde toplanıyorlar

Londra 12 (A.A.) — Nevvs Chronicle gazetesinin havacılık mu - habiri Ronald Walker şunları ya - zıyor:
Berlini şiddetle bombardıman et - (Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Hitlerin muavini İngilizlere esir düştü

Hess'in tayyaresi İskoçyada sukut etti

Berlin ve Londrada neşredilen tebliğler

Almanlar Hess'in tayyareye binmesi menedildiği halde, zihni hastalık neticesi, bir mektub bırakarak bu teşeb - büse atıldığını bildiriyorlar

B. Hess

Berlin 12 (A.A.) — D. N. B. Nasyonal - sosyalist partisi resmen bildiriyor:

Führer'in muavini Rudolf Hess - ki seneden seneye artmakta olan bir hastalığı dolayisile Führer kendisinin bir tayyare kullanmasını kat'i surette menetmişti - son za - manlarda, bu yasağa rağmen bir tayyare ele geçirmeğe muvaffak ol - muştur. 10 Mayıs Cumartesi günü saat 18 sularında, B. Hess, Augsburg'dan tayyare ile hareket etmiş ve şimdiye kadar bu uçuştan geri dönmemiştir. Biraktığı bir mektub, maalesef bir zihin tagayyürü alâ - metleri göstermekte ve bu da B. Hess'in cinnet hayalâtına kurban gitmiş olmasından endişe ettirmek - tedir.

Führer, derhal, bu uçuslardan haberdar olan ve Führer'in yasağın - ı bilmelerine rağmen bu uçuslara mâni olmamış bulunan veyahud i - cab ettiği takdirde bu uçusları ih - bar etmemiş olan Hess'in yaverle - rinin tevkifini emreylemiştir.

Bu vaziyette, nasyonal - sosya - list partisi, maalesef, kendisini, B. Hess'in tayyaresile bir yere düşmüş olduğunu veyahud bir kazaya kur - ban gitmiş bulunduğunu sanmak mecburiyetinde görmektedir.

İngilterede

Londra 12 (A.A.) — Bu ak -şam başvekâlet tarafından neşre - dilen bir deklarasyon, Rudolf Hess'in İskoçyada yere indiğini bildirmektedir.

Londra 12 (A.A.) — Başve - kâlet, bu akşam saat 23,20 de a - şğıdaki deklarasyonu neşretmiş - tir:

Almanyanın Führer muavini ve nasyonal - sosyalist partisi şefi Rudolf Hess, aşağıdaki şerait içinde (Devamı 3 üncü sayfada)

İngiliz donanması Bingaziye bombardıman etti

Londra 12 (A.A.) — Amiral - lik dairesinin tebliği:

10 Mayıs Cumartesi gecesi, ha - fif kuvvetlerimizin kudretli cüzü - tamları, kısa mesafede Bingaziye şiddetle bombardıman etmiştir. Ge - milere ve askerî hedeflere hasar ya - pılmıştır. Gerek düşman sahil ba - faryalarının ateşi, gerek düşman pi - ke bombardımanlarının mükerrer hücumları neticesiz kalmıştır. İngi - liz gemilerine hiç bir hasar olma - mış ve mürettebattan hiç kimse ne ölmüştür, ne yaralanmıştır.

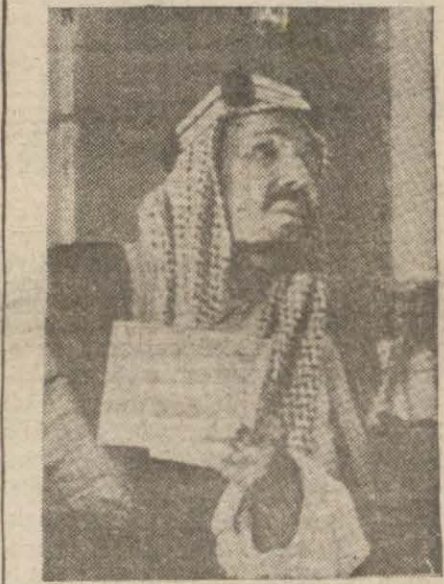
Millî Şef

Millî Şef evvelki gün Ankara Hipodromunu teşrif ederek yapılan at yarışlarını temâşa ve takib buyurmuşlardır. Resmimiz bu sırada alınmıştır.

Hicaz Kralı İraka müzaheretini reddetti

Harb vaziyeti İngiliz kuvvetleri lehinde!

Hicaz kralı İbnissuud

Kahire 12 (A.A.) — Buraya ge - len haberlere göre Hicaz kralı İb - nissuud Irak hükümetine tebli - gatta bulunarak İngiltere aleyhin - deki harekete müzaheret edemiye - ceğini bildirmiştir. İbnissuud Ra - şid Aliyi himaye etmeği reddet - miştir.

Diğer bazı haberlere göre Raşid Alinin şahsi mümessili Tahranda da bir muvaffakiyet elde edeme - miştir.

İrannın Irak hâdiseleri karşısın - (Arkası sayfa 7 sütun 3 te)

Hazır ilaçlar için bir lâyiha

Afiş, sinema ve radyo ile reklâm menediliyor

Ankara 12 (Hususi) — Hü - kûmet ispençiyarı ve tıbbî müs - tahzarlar kanununun bazı mad - delerinin tadili ve bu kanuna bazı hükümler ilâvesi hakkın - daki kanun lâyihasını Meclise göndermiştir. Bu lâyiha, mer - kez İhtisâsîhha müessesesinin inkişafı serom ve aşı istihza - rattı memleket ihtiyacına yete - cek mertebeye varmış oldu - ğundan ve elde edilen serom ve aşılar evsaf itibarile arandın - mükemmeliyeti haiz bulunmuş olduğundan haricden gelen bu gibi tedavi ve vikaye vasıtaları hakkındaki kontrolü daha zi - yade kuvvetlendirmek üzere yeni hükümleri ihtiva etmekte - dir.

Müstahzarat için bir takım a - fişler ve filmler vasıtisile lü - zumsuz ve hattâ bazan zararlı reklâmlar yapılması umumî sıh - hat ve halk iktisadiyatı bakı - mından doğru olmayacağı dü - şünülmüş, çirkin olan bu hale bir nihayet vermek için gaze - telerden başka afiş, sinema ve radyo ile yapılmaması için lâyi - ha (Arkası sayfa 7 sütun 2 de)

Kadınlarımız arasında anket

"İcabederse Mehmedciğin yanında yer alacağız,"

Bir genç kızın yükselen sesi : " Bu milletin kadınları vatan uğrunda her fedakârlığı yapmak için yaratılmışlardır,"

Yardımseneler cemiyeti hâmi reisi sayın Mevhibe İnönünün Türk kadınlarına hitaben neşret - tiği beyanname bütün yurdta der - rin bir heyecan ve alâka uyandı - r - da. Türk kadınları gösterilen asil gayenin peşinde seferber oldular. İstiklâl Savaşında erkeğinin yanı - başında dövüşen, ona sırtında cephane taşıyan Türk kadını kal - binde gene aynı asil mefkûre ile Bayan İnönünün rehberliğinde vazifesine koşuyor.

Kadınlarımızın bu coşkun he - yecanına tercüman olan ve büyük alâka uyandıran anketimize de - vam ediyoruz.

● Türkofis hukuk müşavi - ri avukat Handan Kaftanoğ - lu diyor ki:

— Ben de bu büyük davet kar - şısında orduda elimden gelen bü - (Arkası sayfa 7 sütun 1 de)

Diş tabibi Hacer Ergun

Her gün

Vatan edebiyatı

Muhittin Birgen

Geçen gün İnönü zaferlerinden bahsederken, yeni Türkiye'nin temellerini atan bu hâdiselerin Türk tarihine iyi tanıtılması için bir eser vücuda getirilmesi hakkındaki fikrimi üçüncü defa olarak tekrar ediyordum. Sonradan düşündüm ki, böyle bir eserin vücuda gelmesi büyük bir yoksulluğu izale bakımından çok mühim olmakla beraber, bu sahadaki noksanımız bundan ibaret değildir; bilakis, vatan ve tarih edebiyatı bakımından yoksulluk geniş, çok geniş, yürekleri sızlatacak kadar geniştir. Hatta, buna yoksulluk değil, boşluk demek doğru olur: Türkiye'nin bir vatan edebiyatı yoktur: Türk vatani, hiçbir tezahürü, hiçbir manzarası, hiçbir tezahürü, hiçbir hâdisesile, son yirmi sene içinde, hemen hemen hiçbir şey ilham etmemiştir. Bu, Türk vatani ilham kudretinin noksanından değil, Türk kaleminin ihmalden, yahud aş duyusundan, yahud da - ne bileyim? - herhangi bir kusurundan veya kabahatinden ileri gelen bir hâdisedir.

Halbuki, son çeyrek asır içinde, hayatı Türkiye kadar dalgacı, onun kadar çok hâdiseye ve sergüzeşt görmüş ve ruhunun en derin hücrelerine kadar sarstılar geçirmiş, bir memleket daha göstermek kabiliyetindedir. Bu çeyrek asır içinde, Türkiye'de, Türk kalemi için işe - necek büyük mevzu mu yoktur? Maalesef, Türkiye bir vatan edebiyatından mahrumdur.

Vatan edebiyatı dediğimiz zaman, bundan vatan fikrine dair güzel güller veyahud, sadece, Türk vatanını seven kalblerin yüksek duygularını ifade eder yazık kasdetmiyorum. Bu nevi edebiyat, devrini yapıp geçmiştir. Bugünkü dünyada vatan, sadece bir duygu değil, bir toprak üstünde bir hayat ve bütün tezahürleri ve civilleri, bir milli kütleyi bir tarih devri içinde yürüten bir hareketir. O toprağın her köşesi Türk kalemi için bir mevzu, bu hayatın her cilvesi, her hareketi, münevver için bir ilham kaynağıdır. Her kuvvetli milletin münevver, kalemini kendi vatanının ağacından yontar, kendi milletinin hayatına batırır ve kendi milli hayatının manzaralarını, hâdiseleri ve hareketleriyle meşgul olur. Bizde olmayan şey de budur: Bizim münevver, bu güzel Türk vatanının manzarasını görmez, Türk milletinin hayatı meşgul olmaz, onun derlerine lakayd kalır, yahud sevinçlerinden hisse almakta gecikir. Bu, eski bir Osmanlı evanescenti; bugün de böylece devam edip gidiyor.

Fakat, bu noktada şunu da söylemeliyim: Bu günah yalnız kalemlerimize aid değildir; okuyucu kitlemizin de kabahati çoktur. Küçük okuyucu kölesi de Türk vatanının bir köşesindeki hayatı öğrenme me - raktan ziyade, herhangi bir İngiliz muharririnin yazdığı zabita romanını tercih eder!

Demek, Türkiye'nin vatan edebiyatı bakımından yoksulluğu, sadece Türk kaleminin ihmaliyle izah edilemez; bütün kitle, içinde ben de dahil olduğum halde, bütün münevverler, hepimiz bundan mesulüz!

Geçen günkü makaleyi yazdığım sonra düşündüm: İnönü zaferleri için herhangi bir eser yok da Dumlupınar veya Çanakkale için var mı? Türk okuyucusu, memleket münevverinin kalemiyle tasvir edilmiş canlı bir Türk coğrafyasına sahip midir? Bir Türk köyünde neler olduğundan Türk şehri, si haberdar mıdır? Hayır, hayır, biz Türkiye'yi tanımayız, onu kendimize bir fikir veya san'at mevzuu olarak almış ve üzerinde işlemiş değiliz. Türkiye, bizim vatan edebiyatımızda henüz bir ham madededir!

Bunları düşünürken başka şeyler hatırlama geldi: Cihan Harbinde Türkiye Almanya ile müttefikti; birçok Alman bizim aramızda doladı ve memleketi yer yer gezdi ve gördü. Bunun neticesi olarak, Türkiye'nin yaptığı harbe dair Almanya'da pek çok şey yazılmıştı. Hatta, bu yazılan şeylerin içinde Türkü bütün kudret ve kuvvetile bizden daha iyi tasvir etmiş olan eserler vardır; hattâ, bu eserlerin içinde, okurken bizim gözlerimizi yaşlarla dolduranları buluruz.

Neden dolayı, bizim aramızda dolmuş olan bir yabancı bizim mevzularımız bizden fazla ihtimalla ihsanla de biz bütün mevzulara lakayd kalalım? Ve hâlâ lakayd!

Muhittin Birgen

Resimli Makale:

Herkesin her hâdiseyi tıpkı sizi gibi görmesini istediğiniz takdirde karşınızdakinin de aynı arzuya kapılabileceğini hesap ediniz.

Mübahase ve münakaşada daima müsamahakâr olunuz, bilmukabele siz de müsamaha görürsünüz, hakikate varmak için insanın bulunduğu tek yol bundan ibarettir.

Büyük Fransız ve İngiliz edipleri

İngiliz şairlerinden Alexander Pope

(ALEKSANDER POP)

Yazan: Halid Ziya Uşaklıgil

Bu makaleler silsilesine başlanıncaya kadar Fransızlar ile İngilizler arasında bir yarışma vardı. Çocuk Yunan ve Lâtin lisanslarıyla edebiyatına istinas peyda etmekte beraber Fransızca ve italyanca öğrendi, eski ve yeni şairleri, edipleri, münekkidleri okudu. Kendisine pek iyi örnekler seçti. Kendi muallimi İngiliz maharrirlerinden Dryden ile meşhur Fransız münekkid ve sair (Boileau - Bualo) onun için izleri takip olunacak rehberler oldu. Ve bunları taklid etmeğe çalışarak, şeklide ve fikirde, onlardan sirayet eden tesirlerle kendisinde düşünmek ve yazmak melekeleri pek erken inkişaf etmiş oldu.

Pop

Cismanî kuvvetleri pek zayıf olan çocuk erken yaşında başlıyan hastalıklara maruz idi ve bunun neticesinde türlü malûliyetlere, vücudca sakatlığa uğradı, öyle ki bütün bu ilk gençlik çağını âdetâ kundaklar, sarıgılar içinde geçirmişti denebilir. Daima takayyüdlere, itinalara muhtaç olan sıhhatini ihlâl eden bir sebep vardı: Oburluk!..

Böylece uzlet içinde geçmeğe mecbur olan hayatında bütün kuvvetini fikir iştiğallerine hasretti. Ve vücudunun marazi za'fına mukabil pek zinde olan zihni faaliyeti edebî iştiğallerine münhasır kaldı. Her şeyden ziyade dikkati lisanına ve üslûba masruf oldu, onu en çok cezbeden de nazım idi. Keskin bir zekâ ile nazım bütün şekillerine vukuf hâsıl ederek san'atın esrarına tasarruf etti: Parlak teşbihler, muvaffakiyetle bulunmuş sıfatlar, vezinler, iste en ziyade onun lisanında hâkim olan vasıflar bunlardı; ve böylece nazım san'atının âdetâ bir kamusu kuvvetini kesbeden bir dimağ vukufile artık san'at sahasında her türlü rekabeti istihkak edecek bir salâhiyet kesbetmiş oldu.

Ancak bu şekil iptilâsı onu pek mahir bir nazım mevkiine çıkarıncaya kadar (Arkası sayfa 6 sütun 5 te)

Avrupalıların en büyük iki şehri birer gece fasıla ile siddetli bir bombardımana tâbi tutuldu, resmî tebliğlerde:

— Şehrin üzerinden bir alev dalgası geçti, cümlesini okuduk. Bu cümle belki kâfi bir mâna ifade etmez, fakat bir tesadüf esnasında o bombardımanlardan birinin içinde o şehirlerden birinde bulunmuş olan birisinin söylediği cümleyi öğretti. Bu cümle şudur: — Atılan bombaların tesiri altında toprak sarılıyordu. Sandım ki korkunç bir zelzele başlamıştı. Bu zelzele sabaha kadar fasılları olarak devam etti.

İki cümleyi biribirine ekleyiniz: — Şehrin üzerinden bir alev dalgası geçti ve korkunç bir zelzele başladı; sabaha kadar sür-

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Avrupalıların en büyük iki şehri birer gece fasıla ile siddetli bir bombardımana tâbi tutuldu, resmî tebliğlerde:

— Şehrin üzerinden bir alev dalgası geçti ve korkunç bir zelzele başladı; sabaha kadar sür-

dü; cümleleri tam bir tablonun ana çizgilerini gösterir. Ajansın verdiği resmî tebliğlerde, yahud da gazete tefsirlerinde bu tablonun «vahşi» ile ifade edildiğini görüyoruz. Hüküm hem doğru, hem de yerindedir. Buna iki taraf da başka dünyanın henüz harb âfetine tutulmamış olan geri kalan kısmı da istihkak ediyor. Buna rağmen muharebenin ilk günü fikirlere yerleşmiş olan kanaatte değişmiş bir şey yoktur: — Muharebe iki taraftan birinin ezilmesine kadar devam etmemelidir, deniliyor.

Gelecek asırlarda yaşayacak olan insanların bu zihniyeti izah etmeye çalışırken zorluk çekemiyeciklerine:

İSTER INAN, İSTER INANMA!

Hakikate götürün yol

Sözün kısası

Eski bir mektub Ve eski bir sima

E. Ekrem Talu

Eski evrakımı tasnif için karıştırdığım kağıdı sararmış, mürekkebi solmuş, kat yerleri yıpranmış bir mektub buldum. Tarihi 1305; mealinden, muhatabın merhum babam olduğu anlaşılıyor. Recaizade, mektub sahibine zencefil reçeli göndermiş; o da teşekkür ediyor. Üslûb hem sade, hem de zarif: Zencefil gibi acı, yakıcı bir nesnenin şekerle terbiye edildikten sonra o hassalarını kaybedip ancak güzel rayihasını nasıl muhafaza eylediğine şirin bir de telmih yapılmış.

Mektubun altındaki imza şu: Manas çakırları.

Ben bu Manas efendiyi çok iyi hatırlarım: Orta boylu, tıknaz, ak bıyıklı ve ak sakallı, zeki bakışlı bir adam.

Yeniköyde otururdu. Biz de İstinyeli olduğumuz için komşu sayılırdık. Bazan babamla, bazan da anamla evlerine gittiğimiz zaman beni yanına çağırır, bilgimi yoklar ve memnun olursa ya bir boyalı resim, yahud da seker, bisküvi gibi bir hediye verirdi. Dünyanın en iyi kadınlarından biri olan hanımı da ayrıca bana şerhata gösterirdi.

Manas efendi Ermeni katoligi idi. Lâkin Osmanlı harsı, Osmanlı terbiyesi, Osmanlılık ve hattâ Türkîlik sevgisi ile yetişmişti. Türkçe ve Fransızca'dan gayri dil bilmez ve bunların her ikisini de gayet fasih konuşur, fevkalâde selis yazardı.

Namık Kemal ile, Ziya ve Süniyâ ile arkadaşlığı vardı. Münasîye de yetişmişti. Odasında Kemal'in ve genç Osmanlıların ümid bağladıkları hakan beşinci Murad'ın resimleri asılı dururdu. Ziya Paşanın terki ve terci-i bendlerini ezber biliyordu. Onlardan bazı beyitleri hafızama nakşeden Manas efendi olmuştur.

İnfisaha başlayan o vakitki resmî muhit içerisinde ciddiyet, dürüstlük, iffet ve istikamet bakımından onu örnek gösterirdiler. O dediğim tarihlerde, Boğaziçi belediyelerinden birinin müdürü bulunuyordu. Zaten, vaktin en ileri gelen ırcalı idi, vükelâsi ile, resmî hayata aynı zamanda intisab etmiş olduğu halde daha ileriye gidememiş, mazuliyet yılları memurîyet senelerine nisbetle ve yekûn itibarile ziyade bulunmuştu.

Sebebi: Manas efendi tok sözlü bir adamdı. Zekâsı kadar keskin olan tenkidlerle, tarizlerle, telmihlerle, nüktelerle zamane mukbillerini hırpalar durur. Kururlarını, kabahatlerini, ihmallerini pervasızca yüzlerine vururdu. Bu yoldaki birçok fıkraları hâlâ dillerde destandır. Ancak bu fıkraların kâli Manas efendinin kim olduğunu ekseriyet bilmediği için - der ki, elimde geçen mektubunu vesile ederek, hakkında bu kadarlık olsun malûmat vermeyi kendime göre bir vicdan borcu bildim.

E. Ekrem Talu

VICIN NEREDE NASIL

Elektriğin tekâmülü

Bugün kullandığımız elektrik ampulleri nasıl meydana getirildi?

1873 yılında, Petersburgda fevkalâde enteresan bir hâdiseye şahid oldum. Vakit gece, sokaklar ıssız ve tenha idi. Ağaçtan yapılmış direklerin üzerindeki fenerlerde, petrol lâmbalarının donuk ve sarı ışıkları titreyordu.

Bazı yerlerde, bu fenerlerin içindeki lâmbaların alevleri, güya daha fazla ve daha iyi ışık versin diye, yukarıya doğru uzanıp, kısalıyor - du. Fakat bu alevler, uzadığı ve yük seldiği nisbette, burnu örten ve esasen uzun zamandanberi temizlenmemiş olan lâmba şişesi, daha fazla ısileniyordu. Tabii zu keyfiyet, fenerin kuvvetini ve ışığını büsbütün azaltıyordu.

Fakat birdenbire garib ve tuhaf bir hâdiseye oldu. Mezarlıklardaki haçları andıran bu fenerlerden biri, anımsız, fevkalâde parlak, adeta güneş gibi bir ışık parladı. Ortalık gündüz gibi aydınladı.

O sırada oradan geçmekte olan ve bu hâdiseyi kören bir yolcu, hayretinden dona kaldı. Başında bir sepet, bir şeyler götürmekte olan bir bakkal çirâğı da uzaktan bunu görmüştü. Sepeti bir yana atarak bu «mucize» ye doğru koşmaya başladı...

İşık, aynı kuvvetle yanmakta devam ediyor, etrafına biriken halkın yüzlerini, gittikçe daha kuvvetle aydınlatıyordu.

Acaba bu fener, diğerlerinden farkı olarak niçin böyle parlak yanıyor?

Bu bir tecrübe idi. Lodiğin'in yapmaya muvaffak olduğu ilk elektrik lâmbası, 1873 yılında, Petersburg caddelerinden birinde böyle tecrübe edilmişti.

Fakat Lodiğin bu «mucizesi» uzun müddet devam edemedi. Bu elektrik lâmbası, gece yarısına kadar bile dayanmadı, sönüp gitti.

Sebeb? Sebep basitti: Lâmbanın tertibatı iyi değildi. İçine hava giriyordu. Tabii hava girince, lâmbanın içi-

deki kömür de süratle yanıvermişti.

Tecrübe yapılmış, iyi neticeler alınmış, fakat tam bir muvaffakiyet elde edilememişti. Lodiğin tekrar, kollarını sıvadı. Bu defa Lâmbanın tertibatını değiştirdi. Bu defa lâmbalar daha mürekkebe bir hal aldı. Pahallılaşlar. Fakat buna rağmen uzun müddet yanmaları temin edilmiş olmadı.

Nihayet imdada Edison yetişti. İlk uzun ömürlü elektrik lâmbalarını yapan insan, bu büyük mucid oldu.

"Edison'un ışığı,"

Edison, kendi yaptığı elektrik lâmbalarına, ince kömür çubuklar yerine, kömürleştirilmiş bambo elyafı koydu. Cereyan sevk edildiği zaman bunun yanmaması için, büyük hususiyetleri, ve bunlardan önce yapılan diğer lâmbaların farkı, bilhassa elektrik lâmbalarının içindeki havanın fevkalâde büyük bir dikkat ve ihtimamla çıkarılmış olmasıdır.

Edisonun yaptığı işin mahiyetini anlayabilmek için bugünkü elektrik lâmbalarını dikkatle gözden geçirmek kâfidir.

Dikkat ederseniz, elektrik lâmbasının dip tarafında ortaya döğru uzanmış cam bir boru vardır. Bu boru, ampulün içindeki havanın emilmesine yarayan bir menfezdır. Yani, elektrik lâmbasının içindeki hava, bu boru vasıtasile dışarı alınmıştır. Ampulün içindeki hava tamamen tahliye edildiği zaman, bu boruya kuvvetli bir alev sevk edilir. Boru kaynar ve tekrar dışarıdan içeriye hava girmesine mâni olur.

Edison bu usul sayesinde; kendi icadını ampullerinin 800 saat yanmasını temin etti. Yani, Edisonun yaptığı lâmbaları, bozulmadan, 800 saat bilâ fasıla yanabilirler.

«Edison ışığı» ile ilk tenvir edilen yer, «Kolumbia» vapuru oldu. Çok geçmeden Avrupaya, bir sandık içinde 1800 parça ampul geldi.

Havagazi ile elektrik arasındaki muharebe

Elektrik lâmbaları ortaya çıkar çıkmaz, herkes, havagazi ve bilhassa petrol lâmbalarının işe yaramaz bir hale geldiğini söylemeye başladı. Yani: Bir kelime gerek havagazi, gerekse petrol lâmbalarının pabuçları dama atılmış oluyor.

Hakikatte de elektrik lâmbalarının; diğer lâmbalarla; hiç bir suretle mukayese etmek imkânı yoktur. Çünkü elektrik lâmbaları; diğer lâmbalara nazaran fevkalâde parlak yandıkları gibi; bunlar tütmekte; sönmekte; is yapmamaktadırlar. İnstalasyon iyi yapılmış ise; elektrik cereyanının yangın çıktığı da vâki değildir. Halbuki; petrol lâmbalarından; yağ lâmbalarından; tevellid yangınlar hiç eksik olmaz. Meselâ eski zamanlarda büyük zelzeleler, daima büyük yangınlarla müterafik olmuştur. Çünkü zelzele olur olmaz lâmbalar devrilmiş ve yangınlar tevhid etmiştir.

Bütün bunlardan maada elektri-

ğin bir başka meziyeti daha vardır. Elektrik, petrol ve havagazine nazaran fevkalâde daha ucuza mal oluyor.

Fakat bu arada elektrik ile hava gazı ve petrol şirketleri arasında siddetli bir rekabet başlamıştı. Simdiy-ka'dar havagazi fenerlerle petrol lâmbalarını imal eden, so - kakların tenvirile uğraşan ve bu işe büyük büyük sermayeler yatıran şirket ve aşışlar, elektriğin ve elektrik lâmbalarının zuhurunu büyük bir düşmanlıkla karşıladılar.

Fakat rekabet pazarında sadece düşmanlık para etmez! Hasnının kullandığı silâhları aynen kullanan bir rakib, daima mağlûb olma - ya mahkûmdur. Netekim hava gazı ve petrol lâmbaları sahipleri de aynı silâhla karşı koymaya karar verdiler.

(Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

TAKVİM

MAYIS

Rumi sene 1387	13	Arabi sene 1369
Nisan 30	Rosmî sene 1941	Hizir 8

SALI

GÜNEŞ	R. Âhr	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
5 45	3 42	8 25
9 28	7 25	

Oğlo	k. ndi	Akşam	Yatır
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 13 10	17 06	20 18	22 09
E. 4 58	8 49	12	14 42

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye Verilirken B. Hitler amiral Darlanı kabul etti

Berlinde yapılan bu mülakatta Ribbentrop da hazır bulundu

Berlin, 13 (A.A.) — B. Hitler, Fransız kabinesi başvekil muavini amiral Darlanı kabul etmiştir. Bu mülakatta Alman hariciye nazırı Fon Ribbentrop hazır bulunmuştur.

Hitlerin muavini Hes hakkında İngiliz tebliği

İngilizler, Hesin akıllı muvazenesinin sağlam olduğunu söylüyorlar

Londra 13 (A.A.) — B. B. C.: İngiltere istihbarat nezareti, dün gece geç vakit atıdaki hususi tebliği neşretmiştir:

Dün İskoçyada karaya inen Alman zabitanın Hitlerin muavini Rodolf Hes olduğu gayri kabul red ve cerh surette tesbit edilmiştir.

Londrada alâka
Londra, 13 (A.A.) — B. B. C.: Rudolf Hesin İngiltereye inmesi haberini salâhiyetler mehafil büyük bir alâka ile karşılamıştır. Hesin akli muvazenesine sahip olmadığı hakkında Nasyonal-Sosyalist partisi tarafından dün neşredilen tebliğde yazılı beyanat şüphe ile karşılanmaktadır. 800 millik bir ucusa teşebbüs eden bir adamın tıbbi suuruna sahip olacağı tebarüz ettirilmiştir.

Hesin Almanyaya avdet için lâzım gelen benzin miktarını almadan havalanması kendisinin memleketine dönmek niyetinde olmadığı kanaatini vermektedir.

Hesin yaverlerinin kendisini yakından takip etmek emrini almış oldukları da tebarüz ettirilmiştir.

Bu suretle icabı halinde Hitleri istihlâf edecek olan bu zatın Almanyada nezaret altında bulunduğu da anlaşılmaktadır.

Fon Papen Ankarada

Ankara, 12 (Hususi) — Almanyanın Ankara büyük elçisi Fon Papen dün akşam 18,40 da tayyare ile şehrimize muvasalat etmiştir.

Lord Halifax'ın bir beyanati

Newyork, 13 (A.A.) — B. B. C.: İngiltere büyük elçisi Lord Halifax, Kanazta bir nutuk söylemiş ve ezümle demiştir ki:

— Atlantik harbini kazandıktan sonra, Amerikanın yardımı sayesinde havacılığımız da ağır basacaktır. Bu mücadelde bir anlaşma mevzuubahs olamaz. Nazi tahakkümünün İngiltere imparatorluğu üzerinde tesis edildiği ve İngiliz bahri satveti mahvolduğu takdirde siz Amerikalıların hayat tarzınızı muhafaza edebileceğinizi tahmin etmek imkânsızdır. Hitler, Avrupanın arta kalan kısmına hakim olduğu takdirde İngilterenin hayatta kalabileceğini tahmin etmek de aynı derecede güçtür.

Polonya Başvekil muavini hava hücumunda yaralandı

Londra, 13 (A.A.) — Polonya başvekil muavini general Sosnovski, Londra üzerine Cumartesi günü yapılan hava hücumu esnasında yaralanmıştır.

Devletçe yapılan sulama işlerinden alınması kararlaşan ücretler

Hükümet bu ücretler hakkında Millet Meclisine bir kanun lâiyhası gönderdi

Ankara 12 (Hususi) — Devletçe yapılmış ve yapılacak sulama işlerinden alınacak ücretler hakkında hükümet Meclise bir kanun lâiyhası göndermiştir. Lâiyha esaslarına göre bu gibi sulamalarda veya mühim miktarda su sarfeden sınıl müesseselerden Maliye, Nafia ve Ziraat Vekâletlerince müstereken tanzim ve Heyeti Vekilece tasdik olunacak tarifeye göre her sene su ücreti alınacaktır.

Bu tarifenin tayininde sebebinin işletme masrafları ve amortismanlar nazarı itibara alınacak ve tarifeye bunları karşılayacak miktardan aşağı olmayacaktır. Arazi vergisi vermekle mükellef olanlar su ücretlerini de ödemekle mükellef olacaktır. Arazi sahipleri sınıl müessesesi sahiplerinden su verilmiş olsun olmasın her sene su ücreti alınacaktır. Bu ücretler arazinin mesahasına, su ile işlenen sınıl müesseselerden suyun hâsıl ettiği azami beygir kuvvetine ve

su ile işlememekle beraber mühim miktarda su sarfeden sınıl müesseselerden senelik su sarfiyatına göre tahakkuk ettirilecektir. Arazi arazi vergisi tahrihi mucibince tesbit edilmiş olan mesaha su ücretinin tahakkukuna esas teşkil edecektir. Kat'ilesen su miktarlarında devamlı bir sebeble en az üçte bir derecesinde kesilme vukuu takdirinde mükellefler keyfiyetin yeniden tektikini sulama idaresinden isteyeceklerdir. Su ücretleri sulama idaresi tarafından tahakkuk ettirilecek ve talim yılından evvel gelen Nisan ayı nihayeti ne kadar mahallin en büyük maliye memuruna bildirecektir. Tahakkuk eden ücretler maliye tahsilatları vasıtasıyla iki taksitte tahsil olunacaktır. Su ücretleriyle kuruma ve feyzelandan kurtarma bedellerini muayyen taksit müddetlerinde ödemeyenlerden bu para tahsili emval kanunu hükümlerine göre tahsil olunacaktır.

Çinde büyük bir meydan muharebesi

Çunking 12 (A.A.) — Cenevadaki Şanzi eyaletinden gelen haberler Sarı nehrin simai kıyılarında şiddetli muharebeler olduğunu bildirmektedir. Burada büyük Japon kuvvetleri Sungtiao dağılarında mukavemet eden Çin kit'alarına birçok koldan büyük bir taarruza geçmişlerdir. Japonların Çinlileri bu dağılardan atmak istedikleri anlaşılmaktadır. Bu dağılar işgal edildiği takdirde Japonlar Sarınehrin simal sahiline hakim olacaktır ve Japon kit'aları garbe doğru Şanzi eyaletinin merkezi olan Sian şehri istikametinde yürüyebileceklerdir. Japonlar oradan da nehri geçerek cenuba doğru inmek ve Lungay demiryolunu Loyang civarında kesmek arzusundadırlar. Bu itibarla mevzuubahs meydan muharebesinin neticelerine büyük bir ehemmiyet atılmaktadır.

Hoover: Harbe hazır değiliz, diyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

— İngiliz orduları Hitler Avrupalı istilâ edemez. Avrupalı istilâ için İngiliz ordusundan başka 5 milyon kişilik bir Amerikan seferi kuvvetine ve 40 milyon tonluk bir donanmaya ihtiyaç vardır. Böyle bir filoyu meydana getirmek için 10 sene lâzımdır. Hitler de aynı vüs'atte hazırlıklar yapmadan Amerikayı işgal edemez. Binaenaleyh harbin bir kaç sene içinde yalnız bugünkü ordu ve donanma ile kazanılmayacağı aşikârdır.

Eğer biz bu harbe girecek olursak harben sonra iflâs edeceğimiz hesaba katmalıyız. Milletimizin bütün tasarrufu mahvolacaktır. Fakat bu fedakârlığı göze alarak askeri kuvvetimizi harekete geçirmek zaruretinde kalırsak bunu iyice hazırlanarak yapmalıyız. Bu husustaki karar da esas teşkilât kanunumuzun çerçevesi dahilinde kongre kanalı ile alınmalıdır.

İngiliz gazetelerinin neşriyatı
Londra 12 (A.A.) — Daily Telegraphın muhabiri diyor ki:

Ruzvelt Birleşik Amerikayı fevkalâde bir vaziyette hazırlamaktadır. Bugün Birleşik Amerika da birbirine zid iddialar ve noktalar çarpışmaktadır. Bu vaziyet devam edemez ve mutlak bir şeyler olacaktır.

Gene aynı muhabir şunu ilâve ediyor:

Acaba, Ruzvelt Amerika donanmasının şu veya bu suretle Atlantik muharebesine iştirak edeceğine mi yoksa sadece ablukanın gediklerini kapamak için İngiltereye yardım eyileceğini mi söyleyecektir? İşte Vaşingtonun merakla beklediği budur.

Moskovada Iraka karşı büyük bir alâka var!

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

olmak üzere Arab memleketlerinin istiklâlini tanıdığını ilân etmesi arzusunu izhar etmiştir.

Sovyet hükümeti, Sovyetler Birliği ile Irak arasında siyasi münasebetler tesisi hususunda müsbet bir hattı hareket almakla beraber bunu, herhangi bir deklârasyon nesrine bağlı tutmağı muvafık görmemiştir. O zaman Sovyet hükümeti bu yolda bir cevap vermiş ve müzakereler kesilmiştir.

3 Mayıs 1941 tarihinde, Irak hükümeti Ankaradaki Sovyet büyükelçisi vasıtasıyla Irak ile Sovyetler Birliği arasında siyasi münasebetler kurulması teklifini tekrarlamış ve bunu Arablar memleketleri hakkında herhangi bir deklârasyon nesrine bağlı tutmamıştır.

Binaenaleyh Sovyetler Birliği itirazını geri alarak Irak ile Sovyetler Birliği arasında siyasi münasebetler tesisi hakkındaki teklifi kabul etmiştir.

Rusyada Iraka karşı alâka
Moskova 12 (A.A.) — Ofi ajanı bildiriyor:

Moskova radyosu son günlerde Irak haberlerine birinci derecede yer vermeye başlamıştır. Hatta bugün Irak'taki askeri vaziyet hakkındaki haberler Alman tebliğinden evvel verilmiştir.

Almanlar ne diyorlar?
Berlin 12 (A.A.) — Yarı resmi bir membadan bildiriliyor:

Sovyetler Birliğinin Irakla diplomatik münasebetler tesisine taraftar bulunduğu hakkındaki Sovyet beyanatının Alman payitahtındaki siyasi mahfellerin dikkatini celbettirmediği şüphe yoktur. Berlindeki telâkkiye göre Sovyetler Birliği Irak hükümetine, İngilizlerin inandırarak istediklerinin aksine olarak, asi bir hükümet nazarıle bakmamaktadır.

Yugoslavya hakkındaki karar ve Almanlar
Berlin 12 (A.A.) — Yarı resmi bir membadan bildiriliyor:

Berlin siyasi mahfellerinde, Sovyetler Birliğinin Belçika, Norveç ve bilhassa Yugoslavya elçiliklerini tanınamak hakkındaki kararın son zamanlar hâdiselerinin mantıklı bir neticesi olarak telâkki edilmekte dir.

Bugün Alman hariciye nezaretinde, Moskovadaki Yugoslav elçisinin salâhiyetlerinin kaldırılması hakkında şu beyanatta bulunulmuştur:
Vaktile Yugoslavya hakkında aldanmış olan yalnız Sovyetler Birliği değildir, fakat, bu memleketin Üçlü paktı imzaya kadar vâsil olabilileceğini sanmış olan bizzat Almanyada aldanmıştır. Binnetice, Sovyetler Birliğinin aldığı bu tedbir, suni surette teşkil edilmiş olan bu devlet hakkında mazide işlediği bir hatanın kabulünden başka bir şey değildir.

Siyaset ALEMİNDE

Yeni dünyada yeni bir ses daha

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Muharibler için harbin nasıl kazanılabileceğini, bunun için hangi şartların tahakkuk etmesi lâzım geldiğini uzun zamanlardan beri birçok yazarlardan dinliyoruz ve işitiyoruz. Bugüne kadar ileri sürülen görüşler tesbit etti ki Almanya için zafere erişmenin kestirme çaresi İngiliz adalarını istilâ etmektir. Bu yapılmayınca, harbin uzamasını göze almak şartıyla bu adaları sıkı bombardmanlara tâbi tutarak maddî, manevî mukavemetleri kırıp karşı tarafı amana düşürmek, yahud da abluka ağrını sıkı surette gergin tutarak bu adaların işe ve müdafaasına yarıyabilecek maddelerin içeri girmelerine mâni olmak; zafer için vâdeli ikinci şık olarak bu çareler gösterildi.

Su hale göre İngilterenin nihai zaferi kazanabilmesi bunların aksini temin eylemekle kabildir. Yani istilâ teşebbüslerini akim bırakmak, ablukayı tesirden iskat etmek ve bilhassa Amerikanın her türlü yardımlarından azami istifade ederek etmeyi mümkün kılarak Atlantik yolunu emniyet altında bulundurmaktır.

Bazılarının müteale ve iddiasına göre Almanya bir defa İngiliz adalarının istilâsına teşebbüs etmiş ve muvaffak olamamıştır. Bazılarına göre ise bu teşebbüs yapılmamıştır. Fakat yapılacak mı ve ne zaman? Meçhul.

Buna mukabil adalar etrafında bir kontrol tesir edildiği muhakkaktır. Fakat bu kontrol İngiliz mukavemetinin zayıflaması üzerinde, bir teslimiyeti davet edecek kadar müessir olabilecek mi? Bilinemez. Bütün bunlara mukabil malûm olan cihet şudur:

İngiltere gibi Amerika da kendi yardımı ile İngiliz adalarının gün geçtikçe mukavemet imkânlarını artıracakları ve zamanın mürurle münasib surette dayatma kabiliyeti azalacak olan Almanyaya tefevvük göstereceği ve binnetice kit'avi Avrupalıya asker çıkararak Almanyayı kendi sahasında mağlûb etmeyi muktedir olacaktır.

Bütün hesaplar, şimdiye kadar hep bu görüş üzerinde tekkâşif etmiş ve bütün Anglo-Sakson âlemi ümidlerini bu esasa bağlamışlardır. Şayed verilen rakamlar hakikatın tam ifadesi iseler ve şayed bildirilen tarihte hazırlanacağı vâdolan ordular iş başında bulunabilecek iseler bu, olmaz bir şey değildir, fakat bu neticeyi tahakkuk ettirecek olan ve yeni dünya denilen muazzam âlemden zaman zaman böyle sesler çıkıyor ki insanın haklı olarak kendini te reddüde kaptırmaması mümkün olmuyor. Meşhur tayyareci Lindbergh misalini, bu zatın zihniyeti hakkında resmi Amerikan hükümeti okuduktan sonra duracak değiliz. Bugünkü harbin bir çıkmazda olduğunu iddia eden tayyareci Lindberghin hatâlı addedi len görüşüne mukabil bugün ve meselâ eski cümhurreisi Hooverin şu sözlerle karşılaşıyoruz ki duraklattırıcı mahiyetine temas etmek mümkün değildir. Mister Ruzveltin selefî tarafından şöyle - nen şey şudur:

Avrupa istilâ edilemez. Böyle bir şey yapılabilmek için Avrupalı kuvvetlerine beş milyonluk bir Amerikan ordusunu ilâve ve buna 40 milyon tonluk bir de Amerikan donanmasının müzaheretini temin eylemek lâzımdır. Bunun için de on sene ister. Esasen biz harbe girecek olursak harben sonra iflâs ederiz. Binaenaleyh Amerikan İngiltereye yapabileceği en büyük yardım harb dışındadır.

Umumi surette ictibas olunan Hooverin bu fikirleri mevcut harb şartları ve vaziyeti hakkında bir kısım Amerikalıların zaviesinden umumî bir müşahede temin eylemek bakımından hayli şayanı dikkattir.

Selim Ragıp Emeç

Yakın şarkta Amerikan tayyareleri

Newyork, 13 (A.A.) — United Press'in Kudüs muhabirinin bildirdiğine göre, büyük miktarda Amerikan bombardıman ve avcı tayyareleri Yakınşarkta gelmiştir.

Yeni nizam hakkında şayialar

Polonyanın yeni haritası ve bir Alman iktisadçısının makalesi

Londra 12 (A.A.) — Afî: «Müstakil Fransız ajansı» nun Alman hududundaki muhabiri yazıyor:

Alman gazeteleri ilk defa olarak Polonya umumî va'ilîğinin hududlarını neşretmişlerdir. Bu hududların dışında Almanya tarafından ilhak edilmiş 10,5 milyon Polonyalı kalmaktadır. Bu yeni tedbir Avrupalıya Almanyanın tahakkümüne doğru yeni bir hatve teşkil etmektedir.

Yeni bir nizamın tesisi adı verilen bu tarzın iki cephesi vardır. Siyasi cephe ve iktisadi cephe. Siyasi bakımdan yeni nizam eski dünyada yalnız bir tek hakim devlet bırakmaktadır. Almanyaya az çok tâbi hale konulan topraklar Almanyayı çevirmektedir.

Yeni nizam mucibince, sözde ilmi olan bir tâbir ihdas edilmiştir. Alman olmyan Avrupa devletleri tâbiiikleri derecesine göre sınıflara ayrılmaktadır. Bulgaristan ve Romanya gibi orta devletler «Zwischeland» lar mevcuttur. Sonra Slovakya gibi telâkki edilen tali derecede «Nebenland» lar vardır. Daha sonra Alman himayesi altında kısmen millî bir idareye malik Bohemya gibi himaye memleketleri geliyor. En sonra da Polonya umumî va'ilîği mevcuttur.

İşte mahud yeni Avrupa nizamı bu suretle ortaya çıkmaktadır. Bu yeni nizamda Almanlar istediklerini yapmaktâ serbest olacaktır. Nazi şeflerinin beyanatlarına göre, böyle bir yeni nizamın bütün Avrupalıya yani Almanyanın Anglo-Sakson plütokrasisi tarafından izâç edilemeyeceğini zannettiği garbın takasında tesisi lâzımdır.

Bu siyasi tahakküme iktisadi bir tâbilit inzimam etmektedir. Weltwirtschaft mecmuasında Almanya istatistik enstitüsü direktörü Gra-vell geçenlerde yeni iktisadi nizamı tarif etmiştir.

Hariciye memurları arasında değişiklik

Berlin büyük elçiliği müsteşarı tekaüd oluyor

Ankara, 12 (Hususi) — Temmuz 1941 tarihinde tekaüdüklüğü icra edilecek olan Berlin büyük elçiliği müsteşarı Nurettin Ferruh Alkent, Halep konsolosluğunda baş konsolos Selim Feyzi Gönen, Halep muavin konsolosu Bekir Sıtkı Pedis'in inhilâl eden memuriyetlerinden mezkûr tarihte vazifeye başlamak üzere Berlin büyük elçiliği müsteşarlığına merkezden elçilik müsteşarı Kemal Nejad Kavur, Halep konsolosluğuna merkezden Reşad Erhan, mezkûr konsolosluk kançılarlığına merkezden Rüşti Ozan, Paris büyük elçiliği başkâtibi Fatih Rüşti Zorlu merkezde naklolunarak yerine merkezden Cemil Vâfi ve münhal bulunan Vaşington büyük elçiliği üçüncü kâtibliğine merkezden Zübeyir Aker ve evrak memurluğuna merkezden Şadan Erman ve Köstence konsolosluğu muavin konsolosluğuna merkezden Arif Hortaç dereceleriyle nakil ve tayin edilmişlerdir.

Anadoluya gitmek isteyenler
Dün trenle ikinci katile sevkolundu

Haydarpaşadan trenle Anadoluya gitmek isteyen vatandaşların ikinci kafilesi dün sevkolunmuştur. Dün Arifiye ve Adapazarına gitmek isteyen vatandaşlar sevkolunmuşlardır. Adapazarına sevkıyata bugün ve yarın da devam olunacaktır.

Dünya Meclis içtiması

Millî Müdafaa bütçesine verilen munzam tahsisat

Dünya Meclis içtiması

Millî Müdafaa bütçesine verilen munzam tahsisat

Ankara 12 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanarak Türkiye - Almanya arasında ticarî mübadelelere ve bunlara aid tediyat anlaşmalarının bazı hükümlerinin tavzihine, Türkiye - Yunanistan klering anlaşmasının uzatılmasına aid kanun lâiyahaları ile idare kanununun bazı hükümlerini tadil eden 3451 numaralı kanunun «e» fıkrasının tefsirine aid mazbatanın ikinci müzakerelerini yapmış ve tasvib eylemiştir.

Meclis bundan sonra askeri muhakeme usulü kanununa ek kanun lâiyhasının ve Dahiliye memurlarından bir kısmının tahdidi sinlerine aid kanunun ikinci maddesinin birinci fıkrasının, ordu sübaylar heyetinin terfisine aid kanunun üçüncü maddesinin «e» fıkrasının değiştirilmelerine aid kanun lâiyahalarının da birinci müzakerelerini yapmıştır.

B. M. Meclisinin gene bugünkü toplantısında kabul edilmiş olan bir kanun lâiyhası ile 1940 yılı Millî Müdafaa Vekâleti bütçesine 5.500.000, gene Millî Müdafaa Vekâleti kara kısmının bütçesine 8 milyon, Maliye Vekâleti bütçesinin «sermayesine mahsuben Toprak Mahulleri Ofisi» adile yeniden açılan 258 inci fasla 5.000.000, Dünyu Umumiye bütçesinde demiryolları inşaatına aid bono ve poliçeler karşılığı adile açılan 273 üncü fasla 10.000.000 lira fevkalâde tahsisat verilmiş ve bazı daireler bütçeleri arasında da üç milyon 570 bin lirahak münakale yapılmıştır.

Uzakşarkta demokrat cephenin askeri konferansı

Tokyo 12 (A.A.) — D. N. B bildiriyor:

Amerikanın yeni Çungking büyük elçisi Edward Gauss'un Çungking'e geldiği bildirilmektedir. Gauss gazetecilere yaptığı beyanatta yakında Singapur'da askeri bir konferans aktedileceği ve bu konferansa Birleşik Amerika, Filipin, Avustralya, Hollanda Hindistan, İngiltere, Birmanya ve Çungking mümessillerinin iştirak eyileceğini bildirmiştir.

Gauss, kendisinin de bu konferansa iştirak edip etmeyeceği hakkındaki suale kaçamaklı bir cevap vermiştir.

İyi malûmat alan mahfellerde tahmin edildiğine göre, Gauss, Singapur konferansına Vaşingtondan hususi talimat getirmiştir.

Hitlerin muavini İngilizlere esir düştü

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

İskoçyada yere inmiştir: 10 Mayıs Cumartesi gününün gecesi, keşif tayyarelerimiz, bir Messerschmitt - 110 tayyaresinin İskoçya sahilini geçtiğini ve Glasgow istikametinde uçmakta olduğunu bildirmişlerdir. Bir Messerschmitt 110 tayyaresinin bu vaziyette Almanyaya dönmek için benzinli mevcut olamayacağından, evvelâ bu habere inanılmamıştır. Fakat bilâhare, mit ralyözlerinde kurşun bulunmuş bir Messerschmitt - 110: Glasgow civarında yere düşerek parçalanmıştır. Biraz sonra; paraşütle atlama olan bir Alman sübay; ayak bileği kırılmış olarak civarda paraşütü ile beraber bulunmuştur. Bu sübay; Glasgow hastanesine getirilmiş ve burada evvelâ isminin Horn olduğunu söylemiş, fakat bilâhare Rudolf Hess olduğunu bildirmiştir. Üzerinde, herhalde hüviyetini tesbit için olacak, kendisinin muhtelif yaşlarda alınmış muhtelif fotoğrafları bulunuyordu. Hess'i şahsan tanyan birçok kişi, bu fotoğrafların Hessin fotoğrafları olduğu kanaatini izhar etmişlerdir. Bunun üzerine, harbden evvel Hess'i çok yakından tanıyan bir hariciye memuru hastanede kendisini görmek üzere tayyare ile Glasgow'a gönderilmiştir.

Şehir Haberleri

Şehirde bir yıl içinde yapılan yol ve meydanlar

Belediye, 940 mali yılı içinde İstanbul'da yapılan yollara aid bir liste hazırladı, yeni yapılacak yollar arasında Topkapı - Maltepe, Kâğıthane şosesi de var

Belediye 940 mali yılı içinde İstanbul'da yapılan yollara aid bir liste hazırlamıştır. Buna göre bir sene içinde 18,300 lira sarf ile Nişantaşı Emlak caddesi, 10 bin lira sarf ile, Samanyolu Ebeküzü sokakları, 4 bin lira sarf ile Sisi Pazarı, 4300 lira sarf ile Kurtuluş, Barutane Bilezikli sokakları, 5360 lira ile Şişane meydanı, çocuk bahçeleri civarı, 3432 lira ile mezbaha dahilindeki yollar, 1500 lira ile Tokzoparan asfalt tamiri, 3600 lira ile Dolmabahçe yolu, 1470 lira sarf ile Sisi tramvay durak yolu inşaatı ikmal olmuştur. Bundan başka Eminönü meydanının tanzimi işine 940 mali yılı tahsisatından 33 bin, Taksim meydanına da 32 bin lira sarf olunmuştur.

Hususi idare bütçesinden ayrılan tahsisatla bir yıl içinde yapılan yolların da listesi hazırlanmıştır.

Buna göre; Pasabağçe - Beykoz yolu inşaatına 37 bin, Kartal - Yakacak yoluna 22 bin, Erenköy - İcarenköy - Bostancı yoluna 19244, Caddebostan - Çiftelavuzlar yoluna 7613, Prevanatoryom - Kısıklı yoluna 9422, Bebek - İstinye yoluna 352 bin, Hadımköy - Terkos yoluna 5000 lira sarf olunmuştur.

Bunlardan başka yeniden Topkapı - Maltepe, Halkalı - Makedam şosesi, Hürriyet abidesi - Kâğıthane şosesi, Ayazağa - Kâğıthane - Alibey yollarının inşaatı müteahhide ihale olmuştur. Bu yollar yakında ikmal edilecektir.

Maarif Vekilinin dünkü tetkikleri

İki gündüberi şehrimizde bulunan Maarif Vekili Hasan Ali Yücel Vekâlete bağlı müesseselerde tetkiklerine devam etmektedir.

Vekil dün öğleden evvel Üni-versiteye giderek rektör Cemil Bilsel ve Fakülte dekanlarıyla bir müddet görüşmüştür. Öğleden sonra Topkapı müzesine uğrayan Hasan Ali Yücel geçen sene ayrılan tahsisatla müze dahilinde ve rahat hazinesinde yapılan bazı tamirat gözetim geçirmiştir. Vekil yarın da tetkiklerine devam edecektir.

Almanya'ya satılan tiftikler

Almanya'ya satılmaya başlanan 200 bin lirahlık tiftik sevki dünden itibaren başlamıştır. Bundan başka Almanlar külliyyetli miktarda yağlı tohum mübaya'a etmektedirler. Yeni mahsul mevsimi geldiğinden, geçen seneki mevcudların satılması için tüccar faaliyetine geçmiştir. Talepler fazla olduğundan geçen seneki mahsulün iyi fiyatlarla ve tamamen satılacağı ümit olunmaktadır.

19 Mayıs bayramı

19 Mayıs Gençlik ve Spor bayramında yapılacak merasim programı kat'î şeklini almıştır.

Bayram öğleden evvel Vilâyet adına Taksimde, öğleden sonra Feribağçe stadyumunda merasim yapılmak suretiyle kutlanacaktır. Merasime şehirde bulunan resmi ve hususi bütün lise, kız enstitüleri, muallim mektepleri ve ortaokulların 4540 sporcu talebesi iştirak edecektir.

Merinos fabrikasının bütün istihsalâtını alarak ihtikâr yapan tüccar

Yün tüccarı Nikola Sakalatçoğlu dün ceza mahkemesinde tevkif olundu

Sultanhamamında toptancı yün tüccarı Nikola Sakalatçoğlu ihtikâr suçundan adliyeye verilmiştir. Maznun, Bursa Merinos fabri-kasile bir mukavele aktederek, fabrikanın bütün istihsalâtını sırf kendine hasretmiş, bu suretle diğer tacirler yün bulamadığından

bütün piyasayı eline almıştır. Bundan sonra da fiatları istediği gibi yükseltmiş, yüzde 50 ye kadar fahis kâr temin etmeye başlamıştır. Bu iddia ile adliyeye verilen maznun aslıye 2 nci ceza mahkemesinin kararile tevkif edilerek, duruşmasına başlanılmıştır.

Süveyş ve Tuna yolile nakliyat

Basra yolunun kapanması üzerine nakliyatı Süveyş yolile yapacağız, Tuna yolu tamam men açıldı

Basra yolile yapılan ticari münakalâtin son vaziyet dolayısıyla kesilmesi üzerine, Portsaid üzerinden nakliyat yapılabilmesi için teşebbüslere geçilmiştir. Süveyş yolu vasıtasile Amerikaya ihraçta bulunulacağı gibi ayrıca gene bu yol vasıtasile Avustralya, Hindistan ve Uzaksarka da mal gönderilebilecektir. Alâkadarların ifadesine göre; bu vaziyette ihracatımız kısmen İskenderun limanından yapılacaktır. İhraç emtia-mız Portsaiden Amerika ve Uzaksarka Amerikan vapurları ile nakledilecektir.

Diğer taraftan, Tuna yolu da tamamen nakliyatı açılmıştır. Almanya'ya yapılan ihracatımız da tamamen Tuna yolundan yapılacaktır. Bugünkü vaziyette Tuna yolunun gösterdiği ehemmiyet üzerine, bu yol ile yapılan nakliyatla alâkadar devletler bazı kolaylıklar ihdas edecektir. Münakalâti sekteye uğratılmak için Balkan muharebeleri esnasında Tunada vücuda gelen pürüzler de ortadan kaldırılmıştır.

Yardımcıemverler cemiyetinin taahhüd cüzdanları

Yardımcıemverler Cemiyeti İstanbul merkezî idare heyeti azalaya verilecek hüviyet ve taahhüd cüzdanlarını hazırlamıştır. Şimdiki 5000 aded cüzdan tabetirilmştir. Bu cüzdanlara kadınların soy adları, meslekleri, yaş ve hangi kollar da çalışacakları, yıllık taahhüd miktarları yazılacak, azalara tevzi olunacaktır.

İdare heyeti bugün Partide toplantı yaparac evvelce verilen kararların tatbiki hususunda görüşmelerde bulunacaktır.

NIKÂH

İkbal Şirketi Müdürü Hâmi Eksigil kerimesi Bayan Salihâ ile, emekli posta müdürü Hüsnü Görge'nin çifti arkadaşımız İrfan Konur'un nikâhları, dün Fatih evlenme memurluğunda, iki tarafın güvde davetlileri huzurunda icra edilmiştir. Genç evlilere saadetler dileriz.

TEŞEKKÜR

Evlenmemiz dolayısıyla gerek bizat nikâh merasiminde ve gerek telgraf ve telefonla tebrikatta bulunmak suretile hakkımızda iltifat ve teveccühlerini ibzal buyuran muhterem zevata ve dostlarımıza bilhassa arzı şükran eyleriz.

Ereği Kömürleri İşletmesi Umum Müdürü Bedri Bekiroğlu ve Eşi

Üç erkeği döven kadın

Bir münakaşa sonunda misafiri üç erkeği dövdükten sonra bir tanesinin de yüzüne lâmbayı fırlatmış

Evvelki gece, Çemberlitaşa bir arbede olmuş, bir kadın kavga tuttuğu üç erkekte birini lâmba ile yüzünden yaralamıştır.

Çemberlitaşa Kürkçüler sokasında oturan Nimet adında bir kadın, evvelki gece kendisine misafiri olarak gelen Rasim, Ahmed ve Hamdi isimlerindeki şahıslarla öteden beriden konuşurlarken bir ara işi münakaşaya dökmüşlerdir. Yüksek perdeden bir müddet devam eden bu münakaşa esnasında Nimet birdenbire misafirlerinin üzerine atılmış, tokat ve yumrukla her üç erkeği de adamakulî dövmüştür.

Bununla da hiddetini yenemi-yen asabi kadın bu defa masamın üzerindeki gaz lâmbasını makala-dığı gibi Hamdinin yüzüne fırlatmıştır.

Bu suretle yüzünden yaralanan Hamdi tedavi altına alınmış, suçlu kadın yakalanarak hakkında takibat başlanmıştır.

Dağıtılacak otomobil lastikleri

Vilâyet, son liste ile tesbit olunan eşhasa 600 aded otomobil lastiği tevzi etmiştir. Yeniden gelen 250 lastik tevziatına aid listeler hazırlanmış; Ticaret Vekâletine gönderilmiştir. Vekâletten gelecek emre göre bunlar da tevzi edilecektir.

İsveçle ticarî temaslar

İsveçle yapılan ticarî görüşmelerin bir kaç güne kadar neticeleneceği ümid edilmektedir. Bir çok İsveç firmaları alâkadarlara müracaatlarda bulunarak gerek ithal ve gerek ihraç maddeleri üzerinde tekliflerde bulunmaktadırlar.

Diğer taraftan Macarlarla Ankarada yapılan ticaret anlaşmasının imza edilmesi üzerine; Macar firmaları tekliflerde bulunmaya başlamışlardır. Macaristan ve İsveçten ilk parti olarak külliyyetli miktarda çivi ve demir esya ithal edilecektir.

Ayrıca İtalyanlar da derilerimize talib olmaktadır. İtalyanlar bilhassa keçi derisi istemektedirler.

Bozuk gazozlar

Son günlerde satılan gazozlardan birçoğunun bozuk olduğu yolunda alâkadarlara şikâyetler yapılmaktadır. Belediye'nin bu hususta yaptığı tetkikler sonunda gazoz imalâthanelerinin müstamel kapak kullandıkları ve bu yüzden gazozların bozulduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine belediye birçok imalâthanelerde çuvallar dolusu müstamel kapakları müsadere etmiş ve binlerce şişe gazozu döktürmüştür.

Hava şehidleri ihtifali

Perşembe günü kahraman hava şehidlerimiz için yapılacak merasimin programı hazırlandı

Türk tayyarecilerinden ve zife uğurunda şehid olanların namlarını tebcil için önümüzdeki Perşembe günü saat 13 de Fatih parkındaki tayyare abidesi önünde yapılacak ihtifal programı hazırlanmıştır.

Merasim günü saat 14 den 15 e kadar bir saat hava faaliyetleri tatil olacaktır.

İhtifal iştirak edecek olan davetlilerle, asker ve polis k.t'aları, kız Muallim mektebi, Cümhuriyet, İstanbul kız liseleri talebesi, Darülsafaka, Hayriye, İstanbul, İstiklâl, Per tevniyal, Vefa erkek lisesi talebeleri saat 13 den itibaren Fatih parkı etrafında toplanacaklardır. Merasim komutanı olan İstanbul merkez komutanı merasimi açacak ve hazırlanmış hava şehidlerini ve bütün şehidleri selâmlamağa davet edecektir. Bunu müteakib bir borazan tarafından çalınacak (ti) işaretleri üzerine, k.t'alar, okullar ve sübaylar selâm vaziyeti alacak, siviller şapkalarını çıkaracaklardır. Bu sırada Fatih parkında, Beyazid, Galata kulelerinde resmî daire ve müesseselerde ve limanda mevcut müteakib bayraklar yavaş yavaş yarıya kadar indirilecektir. Bütün gemiler ve fabrikalar düdüklarını çalacak, herkes ve bütün nakliye vasıtaları hürmet için bir dakika duracaklardır. Bir dakikamın hitamında merasim komutanının emriyle çalınacak ikinci bir (ti) işaretleri üzerine selâm ve ziyetleme nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Bunu müteakib merasim mahallindeki tayyare abidesi önünde ordu namına hava sübaylarından, Türk Hava Kurumundan, Şehir Meclisinden ve yüksek okullar namına birer zat tarafından hitabe irad edilecek, mızıkâ matem havası çalacaktır. Bundan sonra bir sübay komutasında bir mangâ üç defa havaya ateş edecektir. Bunu merasime iştirak eden k.t'alarla okulların geçid resmî takib edecektir. Müteakiben koldu, belediye, Cümhuriyet Halk Partisi ve Türk Hava Kurumu namına tayyare abidesine çelenkler konacak ve merasime nihayet verilecektir.

Mahkemelerde:

Akrabalarına: "Kızı bana vermezseniz vururum!", tehdidini savurmuş

Kendisine varmayan bir işçi kızını ölümlü korkutan gencin muhakemesi dün ağırcezada görüldü

Birinci Ağırceza mahkemesinde dün garib safhalar arzeden bir öldürme teşebbüs hâdisesinin duruşmasına bakılmıştır. Davanın mevzuu hülâsatan şudur:

Yirmi yirmi beş yaşlarında kimsesiz bir genç olan Faruk, Bahriye adında bir bütün işçisi kızına gönül vermiş, genç kızla Allahın rızası ile evlenmek istemiştir. Fakat, Bahriye bu izdivaca hiç yanaşmamış, hattâ Faruk'un: "Benimle evlenmezsen seni vururum!" tarzındaki tehditlerine de kulak asmamıştır. Nihayet bir gün delikanlının da sabırsızlığı, Küçükpazarda rastladığı Bahriyenin izdivaç tekliflerini gene reddetmesi üzerine biçimci çekip, sevgilisini yaralamıştır. Faruk, vak'ayı müteakib yakalanarak, hakkında yapılan adli tahkikat neticesinde öldürme teşebbüs iddiasile ağırcezaya verilmiştir.

Dünkü celsede, mahkeme bu hâdisi ile alakalı bazı şahidleri dinlemiş, bunlardan Fatma Güler yüz bildiklerini şöyle anlatmıştır:

"Ben Cibaliye İhissarlar bütün deposunda çalışırım. O zaman lar Bahriye de makine dairesinde çalışırdı. Bu suçlu Faruk, her akşam işçilerin çıkış saati kapıya gelir, Bahriyeyi beklerdi. Kız dışarı çıkınca, hemen yanına yaklaşarak yakalar: «Bana varacaksın. Varmasan seni vururum!» derdi.

Burada reis şahide şu suali soruştur:

"Sizin depoda senden başka daha kaç işçi kadın var?"

"Eh, yetmiş mi desem, seksen mi desem, yüze yakın işçi var."

"Peki, Faruğun bu tehditlerini senden başka duyan olmadı mı? Her akşam tekrerr eden bu tehditleri sadece sen mi duyardın? Biraz Ayşe, Hatice duydu mu? Değil mi ya?"

"Baş reis, biz bir mahallede otururuz. Hep yanbaşındaydık kızcağzın. Sonra ötekiler duysalar da kulak asmazlardı ki..."

Müteakiben mahkeme diğer şahid Kalyoncukluğu bekçisi Meh-

medî celbetmiş, bekçi ifadesinde, demiştir ki:

"Bahriye baldızımdır. Bir gün Kalyoncukluğunda nöbetçi idim. Bu Faruk da bir motosiklette binmiş, geldi. Amma, motosikletin motörsüz cinsine."

Reis: "Yani bisiklete mi? İyi anlat. Patpatlı mıydı, patpatlı mı?"

"Patpatlıydı bay reis. O, sizin söylediğinizdendi. Her neyse, yanıma geldi. Bana: «Senin bir baldızın varmış. Onu bana vereceksin, yoksa kız vururum!» dedi.

"Sen, ne cevap verdin?"

"Ben kumaş satıyorum, sen mi istiyorsun, kumaş mı alacak sîn. Mağazaya git, dedim."

Suçlu Faruk ise, her iki şahidin de ifadelerine itiraz ederek:

"Bunlar yalan söylüyorlar. Beni kızla nişanhyacaklardı. Hattâ bir gün beni evde taziyik ettiler, nişan masrafı diye 170 lira da paramı aldılar."

Demuştur. Bunun üzerine davacı mevkiinde oturan, siyah yeldirilmiş, siyah baş örtülü, kara kaşlı, kara gözlü, güzelce bir kız olan Bahriye bir omuz işaretile suçlunun yalan söylediğini anlatmak istemiştir.

Bilâhare müddeiumumi Ziya Yazgan mütealeasını serdetmiş ve maznunun Bahriyeyi âdiyen yaralamaktan tecziyesini istemiştir.

Dava, karara kalmıştır.

RADYO

SALI 13/5/941

8: Saat ayarı, 8.03: Ajans haberleri, 8.18: Hafif müzik (PL), 8.45: Ev kadını, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Türkçe plâklar, 12.50 Ajans haberleri, 13.05: Türkçe plâklar, 13.20: Karışık program (PL), 18: Saat ayarı, 18.03: Caz band (PL), 18.30: Konuşma, 18.45: Çiftçinin saati, 19: Trio ve sololar, 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Ziraat takvimi, 19.50: Fasıl heyeti, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Radyo salon orkestrası, 21.30: Konuşma, 21.45: Klâsik Türk müziği programı, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri; borsa, 22.45: Dans müziği (PL).

Muğla emniyet müdürlüğü

Bir müddet evvel şehrimiz Emniyet birinci şube müdürlüğünde bulunan Ekrem Sanvar, Muğla Vilâyeti Emniyet Müdürlüğüne tayin edilmiştir. Zabıtamızın değerli elemanlarından biri olan Ekrem Sanvar'a yeni vazifesinde muvaffakiyetler dileriz.

Amerikayı yerinden oynatan meşhur Benny Gudmen'in cazı

Bu Perşembe **LALE** ye geliyor

Matinelerden itibaren 2 müstesna film birden

1 - SON AKIN

2 - Holivut Otel

"Türkçe"

Hakiki bir zafer destanı, görülme miş bir heyecan kaynağı

DICK POWEL - ROZ MARY LANE'in ihtisam içinde yaratıkları eşsiz bir eser.

KRALİÇENİN KALBI

(Marie Stuart)

En güzel filmi

ZARAH LEANDER

Hasan bey hamdolsun doğrusu...

Alâkadarların söylediğine göre mevsim başyâhıdanberi...

Şehrimizde hiç bir tifo vak'ası olmamış..

Hasan bey — Ta-bii, Azrailin Kırkçeme sularile uğraşacak hali mi var!

Pazar Ola Hasan Bev Diyor ki:

Resmî Tebliğler

İngiliz tebliği

Kahire 12 (A.A.) İngiliz Ortaklık umumi karargâhının tebliği: Libyada, Tobrukta, motörlü keşif kollarımız, çok büyük bir düşman müfrezesini gafil avlamış, bu müfrezeye kayıplar kaydetmiş ve 32 esir almıştır. Sollum mıntakasında, keşif kollarımız, dün Pazartesi günü, hırpalayıcı taktiklerine devam etmişler ve tank dafı topu ile mücehhez bir düşman tankı iftinaam eylemişlerdir.

Habesistanda, şimalden Amba-Alagiye ilerleyen Hind küt'aları, yeniden terakiler kaydetmişler. Gumsa'yı tapteylemişler, dört dağ topu ve birçok başka malzeme iftinaam etmişlerdir. Bu esnada cenubi Afrika küt'aları, şimalde doğru Amba-Alagi istikametinde ileri hareketlerine devam eylemektedir. Cenub mntakalarında, hareket, sayanı memnuniyet bir tarzda devam etmektedir.

Irakta, Habbaniye ve Basrada sükün hüküm sürmektedir. Mötörlü kuvvetlerimiz, Rutbayı işgal etmişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 12 (A.A.) — Alman ordularını umumi karargâhının tebliği:

Hava kuvvetleri dün gece İngilterenin cenub ve merkezinde yeni hava meydanlarına oldukça tesirli bir surette taarruz etmişlerdir. Hangarlarla sığınaklarda, teknik tesisatta ve benzin depolarında büyük yangınlar çıkmıştır. Birçok tayyare sahalarda düşman muharebe tayyarelerine bombalar isabet etmiştir.

Merkezi ve cenubi İngilterenin sahil bölgelerinde s.nai hedeflere yapılan başka hava hücumları esnasında, Middlesbrought de herb bakımından mühim bir fabrikada ve Pembroke dok tesisatlarında büyük yangınlar zühur etmiştir.

Muharebe tayyareleri St. George kanalının deniz bölgesinde herb remileri tarafından himaye edilen 2 kafileye dahil ceman 16 bin tonluk iki ticaret vapuru ile 8000 tonluk bir sarnıç vapurunu tahrib etmişlerdir.

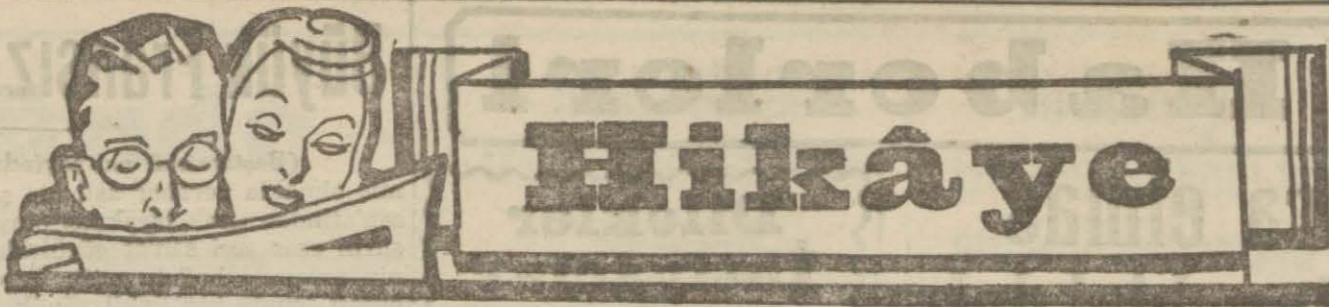
Bundan başka bombalar iki büyük ticaret vapurunu hasara uğratmıştır.

Alman avcı tayyareleri tarafından İngilterenin cenub sahiline yapılan bir taarruz esnasında Spitfire tipinde 5 avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Simali Afrikada iki tarafın topcu faaliyetleri kaydedilmiştir. Alman pike bombardıman tayyareleri 10/11 Mayıs gecesi Bingazi önünde bir İngiliz teşekkülünün üç gemisi üzerine çok ağır capta bombalar atarak bu deniz teşekkülünü dönmeğe mecbur etmişlerdir. Alman muharebe tayyarelerinden mürekkebe teşekküller dün gece Maltadaki Luca hava meydanı ile bu meydana tesyata, bir torpil deposuna ve La Valetta limanındaki tezgâhlara bombalar atmışlardır. Büyük yangınlar ve şiddetli infilâklar görülmüştür.

Düşman dün gece kudretli hava filoları ile bilhassa Hamburg ve Bremen üzerine bombalar atmıştır. Fabrikalardaki hasarlar cüz'atardır. Diğer hasarlar ezümle ikametgâhların bulunduğu mahallelerde vukubulmuştur. Sivil halk arasında ölü ve yaralıları vardır. Gece avcıları ve hava dafı bataryaları düşman tayyarelerinden yedisini düşürmüşlerdir.

9 Mayısın 11 Mayusa kadar düşman cem'an 36 tayyare kaybetmiştir. Bunun 19 u gece avcıları tarafından, 6 sı gündüz cerevan eden hava muharebelerinde, 3 ü de (Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

Hikâye

Korkak hırsız

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Sıcak bir yaz gecesi... Mes'adet balkon kapısının iki kanadını da açık bıraktığı halde yatağında rahat bir uykuya dalamamıştı. Sıcak çarşafı ve yastıkları onu rahatsız ediyor, incecek geceliğine rağmen vücudunun ateşleri içinde yandığını hissediyordu. Bu şartlar içinde birkaç saat arka arkaya uyuyabilmesine imkân var mıydı? Birkaç defa yatağından kalkıp balkona çıktı. Bahçede bir yaprak kıpırdamıyordu. Bu boğucu gecede, rüzgâr bile uyumustu.

Bir ara, uyku ile uyanıklık arasında iken, balkonun altında, bahçede, kumların hafifce cıvırdığını duyuyor sandı, gözlerini açtı, dikkatini dışarıya verdi. Evet, birisi bahçede geziniyordu.

Mes'adetin kalbi kuvvetle çarptı, vücudunun ter içinde kaldığını hissetti. Fakat muhakemesini henüz bulamadan balkonun parmaklığına sert bir esmin dayandığını duydu ve aynı dakikada gece karanlığında bir insan başı farketti.

Hırsızdı. Buna şüphe edemedi. Gayri suuri bir hareketle gözlerini kapadı. Onun korkuncu yüzünü görmek istemiyordu. Basının içinde onun yüzünün şekli resmedilmisti: Diken gibi saçlar, ana ana fırlamış gözler, kaba dudaklı çarpık bir ağız, gözlerine inen kalın kaşlar... Ve iri hayvan pençesi gibi geniş eller...

Mes'adetin kalbi bozazında, kullarında, sakaklarında çarşıyordu. Acaba bu müthiş adam kendisini öldürecek mi idi?

Odanın tahtaları hafifce gıcırda. Genç kız, göz kapaklarının arkasından hafif bir ısıklık farketti ve bilâhâki kırılganlığı aralıklarla...

Hırsız, el fenerini küçük masaya doğru tutmuş, Mes'adetin hususî eşyaları ve mektupları dolu olan çekmeyi açmağa çalışıyordu.

Adamın yüzü ve vücudu görünmüyordu. Yalnız elektrik lâmbasının ışığı duvarın bir köşesile masayı ve hırsızın çekmeyi açmağa çalışan elini aydınlatıyordu. Mes'adet bu elin bembeyaz olduğunu gördü. Parmakları da, tasavvur ettiği gibi kalın değil, bilâkis ince ve uzundu.

Bu el, her nedense genç kıza sükûnet verdi. Kalbinin heyecanı biraz durdu. Hatta merak ve tecessüslü hırsızın hareketlerini teklike koyuldu ve ancak onun elinde kordela ile bağlı bir paket gördüğü zaman her şeyi anlıyarak boğuk bir sesle:

— Hırsız var! dedi.

Avni saniyede elektrik lâmbası kendisine çevrildi, gözleri görmez oldu ve çevik iki el bileklerini yakkaladı:

— Susunuz! Allah aşkına bağır-mayınız!

Bu ses korku ile titriyordu. Genç kız, birdenbire, kendi helecannı unuttu. Hatta ellerini o yabancı parmaklar arasından kurtarak basucundaki lâmbayı yakacak cesareti buldu.

Karşısında uzun boylu, sarışın bir genç vardı. Beyaz ipek gömleklilik, temiz bir genç... Hiç hırsızla benzemiyordu. Mes'adet, her şeyden evvel yarı çıplak halinden u'andı, çarşafını çenesine kadar çekti. Hırsız hayretle, korku ile, endişe ile kendisine bakıyordu.

— Ne istersunuz? Siz kimsiniz?

Sesindeki sert ve haşın ahenge kendi de şaşmıştı. Sarışın genç cevap veremedi, mahcupiyetle önüne baktı.

— Kimsiniz? Gece varmış balkonuma merdiven koyup odama girmeğe nasıl cesaret ettiniz? Şimdi ev halkını uyardıcağım, sizi polise teslim ettireceğim.

Hırsız elindeki paketi yatak üzerine bırakmış, karvoların ayak ucuna diz cökmüştü.

— Allah aşkına kimseyi uyardırmayınız Mes'adet hanım. Benim alelade bir hırsız olduğumu görüyorsunuz.

— Nein geliniz? Benim adımı size kim sövledi?

— Ben Turğudun arkadaşayım, size yazdığı mektupları iade etmek istememisiniz. Bunu çalmağa karar verdim.

— Ve gece varmış bir genç kızın odasına girmeğe cesaret ettiniz, öyle mi? Siz küstah ve âdi bir adamsınız.

— Hayır, yemin ediyorum ki ben sizin tahmin ettiğiniz gibi bir insan değilim. Hele şimdi, sizi gördükten sonra, Turğudun ısrarına mukavemet etmediğim için kendime lanet ediyorum. Sizin gibi bir kadına karşı böyle muamele yap-mak alçaklıktır. Turğud bunu nasul anlıyamamış?

Bu sözleri çok meysur bir tavırla söyleyen genç hemen verinden fırlamış, balkona kosmuştu.

— Durunuz, paketinizi unuttunuz...

Mes'adet artık vaziyete hâkim idi. Müstezhi tavrim almıştı. Sarışın adam geri döndü, yatağın yanında ayakta durdu.

— Mektuplar sizde kalsın Mes'adet hanım. Dilerseniz onları Turğuda iade edersiniz. Şimdi arkadaşımın size karşı ne kadar haksız hareket ettiğini anlıyorum ve onun namına utanıyorum. Ben sizi tanımadan aranızda geçen macerayı ondan dinlemiştim. Meğer beni aldatmış.

Genç kız merakla sordu: — Size benim hakkımda ne dedi?

— Bana sizi büsbütün başka bir kadın olarak tanıttı.

— Hafifmesreb bir kadın gibi mi?

Sarışın genç başını eğdi, cevap vermedi. Yüzü sapsarı idi, dudakları hiddetle titriyordu.

— Eğer beni, yalanlarla, böyle çirkin bir harekete sevk etmiş olsaydı arkadaşımı kat'iyen ele-

vermezdim; fakat şimdi ona karşı içinde hudsuz bir nefret ve ıkkah duyuyorum, bunun için söyleyeceğim: O sizin temiz sevginize layık bir insan değildir Mes'adet hanım.

— Ona karşı duyduğum hissi «temiz» diye tarif etmek için beni tanımanız lâzımdır.

— Turğudu tanıyorum, kâfidir. Sizin ondan gelen mektupları bir kordela ile ifinal bir surette bağladığınızı gözümle gördüm, bu da, kalbimde yüksek ve içli bir askıyatmayan bir kadını yapacağı şey değildir. Bundan maada, biraz evvel, hırsız zannettiğiniz bir adamın karşısında bile, ilk hareketiniz, çıplak omuzlarını örtmek oldu. Bu da bana birçok şeyler öğretti. Sizde anıtlıyorum Mes'adet hanım. Ne kadar müteessir olduğumu bilerseniz beni mutlaka affederdiniz.

Genç kız onu heyecanla dinlemişti. Turğudun, sevdiği bir kız hakkında arkadaşlarına söylediği bayağı sözleri tahmin etmek kalbini üşüttü, içi isyanla, nefretle doldu.

— Sizi bir şartla affedebilirim beyefendi. Bana açıkça söyleyiniz: Turğud Konyaya, ailesinin yanına gideceğini söylüyor ve benimle alakasını kesmek istediği için mektuplarımı kendisine iade etmek istememisiniz, bunları güzel bir hatıra gibi saklamağa heveslenmişim. Bu yalandır değil mi? Turğud şimdi başka bir kıza sevişiyor değil mi?

Sarışın genç başını kaldırdı, Mes'adetin yüzüne baktı. Cevap vermedi.

— Tereddüd etmeden söyleyebilirsiniz. Ben artık onun sevmiyorum. Turğud başka bir kıza mü-nasebet peyda etti değil mi?

— Evet...

— Bunu tahmin etmişim. Şimdi lütfen şu paketi arkadaşınıza verir misiniz?

Bir hafta sonra Mes'adet İstanbul imnek için Erenköyden tren binerken mekteb arkadaşlarından Fahireye rasladı, yanında genç bir bey vardı. Fahire onları birbirine tanıttı.

— Arkadaşım Mes'adet.

— Aşabeyim Fahri.

İkinci genç yüz yüze bakışlarla, Fahri çok ciddi idi, fakat Mes'adet gülmemek için dudaklarını ısırdı. Karşısındaki adam, bir gece evvel odasına giren hırsızdı.

(Arkası sayfa 6 sütun 6 da)

TİYATRO

Şehir Tiyatrosu Hatayda

Yirmi üç vilâyeti dolaşmak üzere turneye çıkan san'atkârlarla Antakyada görüştüm

Yazan: İsmet Hulûsi

Şehir Tiyatrosu sanatçıları İstanbul da, turne hazırlığını yapıyorlardı.

Sormuştum: — Nerelere gideceksiniz?

Biri cevap vermişti: — Vezin bozulacak amma a-

dırma... Meşhur iki mısraı değiştirerek söyleyeceğim:

«Pasparsi rendi beduşu san'at bigef»

«Zekât alkış verilir bir diyaredek gideriz»

Antakyada dolaşıyordum. Bir duvardaki afiş nazarı dikkatimi cel-

betti:

«İstanbul Şehir Tiyatrosu»

«Bu gece»

«Dadı»

Ben ilanı okurken aşına bir ses

duydum: — Sen burada mısın?

Başımı çevirdim, Talât Artemelle, Sacide Artemel yanımda duruyorlardı.

— Ya siz?

— Peki sen niye geldin?

— Tepebaşına gelmişim, turneye çıktılar, denildi, ben de tiyatro seyretmek için yola çıktım sizi aradım, nihayet burada bulabildim.

— Kaldıkları otelin adını Talâtın öğrendim. Otelci:

— Uyuyorlar, dedi, yalnız Behzat Bey uyanmış. Odasındadır.

Dekkibab ettim. İçeriden bir bülbül sesi geldi.

Behzadın Hatayda da bülbül taklidi meşkettiğine zahib olacağımı gelmişti.

— Giriniz.

Odaya girdim. Behzad yerinden fırladı, bir kafes içindeki iki bülbül tünekten tüneğe sıçradılar.

Behzadla karşı karşıya çubuklarımızı tütürürken, gözüm masadaki paralara kayıyor.

— Bu paraları nereden buldunuz?

— Tarlalardan topluyorlar, bana getirdiler, aldım. Daha da var.

Fazla tafsilât vermeyip para bahşini bu kadarla kessem Behzadın başına gelecekler, çiy tavuğun değil,

Bir kısım san'atkârlar Konya garında

hatır için çiy tavuk yiyenin başına gelenlerden feci olur. İstanbul dönüğü gün onu istasyonda karşılayacaklarını sayı yüzleri, binleri geçer. Adresine yazılmış mektupları belki de posta kamyonları istiaf edemez. Öyle ya, tarlalardan buğday başağı toplanır gibi para toplanan bir diyardan gelen daha başka ne türlü karşılıklar ki! Böylesine mektub yazılmaz, dilekçe gönderilmez de kime yazılır, kime gönderilir!

Maksadım azizlik olmadıği için paraların nev'ini söyleyeyim... Asır lar önce kullanılmış, şimdi antika olmuş paralar. Behzad çil çil gümüş fişir fişir kâğıd paralarını asırlar evvelin bakurlarını toplamak için sarfetmiş.

Vakit öğle. Turizmotelin yemek salonu İstanbul Şehir Tiyatrosunun Fuayyesine benzemiş. Dört kişilik masada ben hariç üç artist. Şaziye ile Necla da yanımızdaki masada yemek yiyorlar.

Reşid Baran telgraf müthassısı olsa gerek bir yandan yemek yiyor, bir yandan arkadaşlarının evlerine, dostlarına çekekçeleri telgraf muhteviyatı hakkında söylediklerini telhis edip kâğıtlara yazıyor, Muhammer muhakkak ki trupun en neşesi (Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

GÖNÜL İŞLERİ

Gönül işlerinde İstanbulun tahliyesi

Mektubu yazan bir genç okuyucumdur. Bu genç okuyucumun İstanbulda vazifesi var ve nişanlıdır.

Nişanlılık sevmişler ve öyle nişanlımışlar. Evlenmeleri için bazı vaziyetler birkaç ay beklemelerini icab ettirmişler. Bu arada İstanbul buldan ailelerin Anadoluya geçmeleri hâdisesi ortaya çıkıyor. Genç kızın ailesi İstanbuldan ayrılıyor. Tabii genç kız da beraber. Çünkü daha başka türlü olamaz. Bir genç kız kanunen evli addedileceği tarihe kadar kendi ailesinin yanında kalır.

Genç erkek okuyucum bu cihetleri tabii buluyor. Yalnız bir müddet uzakta bulunacak nişanlısının muhit değişikliği uzakta olmak gibi sebebler kendine karşı olan sevgiyi kaybedeceğinden korkuyor, diyor ki:

«Gün gelecek birbirimizi tekrar göreceğiz, ya o zaman eski sevgiden eser kalmayınca olur!»

Okuyucumun bu tarzda düşün-

cesini doğru bulmuyorum. Bir söz vardır:

«Aynlık hakiki aşkın kuvvet - tendir. Hakiki olmalarıyla kaybolur gider. Netekim rüzgâr murları söndürür, ocakların alevlerini artırır.»

Hakiki bir sevgi, cebri fakat muvakkat bir ayrılık yüzünden sönmüyor. Eğer ayrılık bütün sevgilerin kaybolmasını intac etseydi, Seven insanlardan eser kalmazdı. Çünkü hemen herkes her zaman ve bilhassa böyle zamanlarda sevgilerinden, nişanlılarından, karlılarından ayrı bulunmak mecburiyetinde bulunuyorlar. Aralarındaki sevgi kaybolacak mı, ne mü-nasebet, günün birinde gene birbirini seven insanlar halinde karşılaşacaklar. Ve sevgi devam edip gidecek.

Okuyucum merak etmesin, madem ki bugün için sevgiyi ve sevildigine kanidir. Bu sevgi azalmaz, kaybolması söyle dursun kuvvetlenecektir bile.

TEYZE

— Nereden bileceğim?... Bilmiyorum!...

— Apustolu!

— Kim Apustolu!...

— Canım eski kocan!...

— Ah zavallı Apustolu! Nerede gördün?...

— Sokakta... Terzinden çıkıyordum... Ha aklımda iken söyleyeyim esvabın hazır değilmiş!...

— Niçin değilmiş?...

— Ne bileyim ben... Onu bırakta Apustoldan bahsedelim... Sokakta rastgeldim. Bana ne dese beğenirsin?...

— Amma ben bugün istiyordum!...

— Ne istiyordun?...

— Benim esvab!...

— Canım sırası mı?... Dinle beni, seni görmek istiyordum!...

— Niçin benim esvab getirmedin!...

Dürri, hiddetten dişlerini sıktı.

— Demin gördüm... Sevincinden havalara uçuyordu. İşleri çözülmüş, Oyunlar başlayacakmış!...

Fakat bu haberler Melpomeni üzerinde zerre kadar tesir bırakmıyordu. Melpomeninin yegâne düşüncesi ehbisesiydi.

— Ah gelmedi!... Ben ne giyeceğim?... Hiç esvab yok!...

— Nasıl yok!... Dolab dolusu esvabın var... Dinle beni Apustolu bana: «Melpomeniyi bul, getir, sen de gel!» dedi.

— Gitmiyeceğim!...

— Melpomeni... Yapma, etme, gel gidelim... Cambazhanede eski hayatımıza avdet edelim!...

— Oh!... Oh!... Gitmiyeceğim! Ben benim esvab istiyordum!...

— Çıldırma bir şey değil... Melpomeni bak sana tatlı diller dökeceğim, seni nası seveceğim!...

— Ben Temelimo istiyordum... Ben Temelimo seviyordum!... Sen beni ondan ayırdın, kaçırдың! Niçin beni onun yanında bırakmadın!...

— Haydi... Hoppala!... Gene mi bu dava?...

(Arkası var)

«Son Posta» nm tekrarı: 46

HAVA

YAZAN : EKREM REŞİD

— Ha şunu bileydin!... İyi ki söyledin... Ücretlerini aşağıdan tutarım... Ha... Bir de... Bir de... Apustol başını kaşdı! Mesele nin en müşkül noktasına temas edecekti.

Fakat bu sözleri Dürrünün üzerinde hiç te beklemediği tesiri yapmadı. Bilâkis, Dürrü başını kaldırdı, göğsünü şişirdi ve yüksekten atarak:

— Para mı?... Para var... İsteddiğin kadar... İsteddiğinden de fazla!...

— Yok canım!... Nerede?...

— Melpomenide!...

— Melpomeni kim?...

Apustol, heyecanından, karısı-

nın, daha doğrusu eski karısının ismini unutmıştu. Dürrü Apustolun sualini unutkanlığa değil de patronunun karısını isimle çağırma işlemi olduğu hümmetsizliğine Apustolda bihakkın uyardığı infiale hamederek hatayı, tasahihe kalkıştı.

— Yani, demek istedim... Şey... Senin madam canım...

Fakat Apustol tesrifat, hürmet gibi ehemmiyetsiz şeylere dikkat edecek halde değildi.

— Ne diyorsun?... Melpomenide mi?... Bizim Melpomenide?...

— Para ha?...

— Dedim ya... İsteddiğin kadar...

Aman Dürrü, gözünü seve-

yim, Melpomeni nerede?...

— Söyliyemem... Söz verdim... Mütenekkiren yaşıyor...

— O da ne demek?...

— Yani kimseye kendini göstermiyor... Görenler de onun kim olduğunu bilmiyorlar... İsmi dehiştir... Kraliçeler gibi...

— Pekâlâ... Ne olacak?... Aman Dürrü, canım Dürrü, gözünü seveyim...

Dürrü ehemmiyet kesbetmişti. Bunu hissediyor ve ettiriyordu.

— Aziz partonum, sen üzülme, ben ne yapar yapar madam Melpomeniyi seninle görüştürürüm. Ancak bu mü-lâkat gizli bir yerde olmalıdır.

Apustol kemali sükran ve minnetle Dürrünün ellerine sarıldı:

— İsteddiğin bu olsun Dürrücüğüm!...

Dedi ve oturmakta olduğu Samatyadaki Hayganosun evinin adresini verdi.

Apustoldan ayrılırken Dürrünün kalbindeki sevinç adımlarına hafiflik ve ne's'e veriyordu. Bu adımlarla Parkotele geldi, merdivenden çıktı, koridoru geçti. Aynı sevinçle Melpomeninin kapısını vurdu.

— Entrez!...

Girdi. Melpomeni ağlıyordu. Saatin üçü çevrek gecmekte olduğuna nazaran yirmi beş dakikadır ağlıyordu.

— Nerede kaldın küçük maymunakı?...

— Geldim iste... Hem de mühim havadisler getirerek geldim! Dürrünün ne'sesi, heyecanına mukabil Melpomeninin sevinde lâkaydı, vorganluk, yeis vardı.

— Ne havadis?...

— Kimi gördüm biliyor musun?...

Memleket Haberleri

İzmirde

İzmir kadınları da yurd işlerinde vazife aldılar

İzmir (Hususi) — Yardımseverler Cemiyeti İzmir merkezi idare heyeti ve faal azası evvelki gün öğleden sonra Halkevinde bayan Kevser Tuksalın reisliğinde toplanmışlardır.

Toplantı mevzuunu, İzmir kadınlarının yurd işlerinde deruhte edebilecekleri vazifeler teşkil etmiştir. Müzakereler neticesinde İzmirde gönüllü hasta baktıcılık kursları açılması ve harp paketi hazırlanması için teşkilat yapılması işinin başlatılmasını cemiyet ilk iş olarak kararlaştırmıştır.

Matbuat, sıhhat, dikiz ve ırşat kollarında çalışmak üzere ara ara vazife taksimi de yapılmış, haftanın muayyen günlerinde Halk evi hoparlörleri vasıtasıyla cemiyet azaları tarafından memleket işleri ve vatandaşa terettüb eden vazifeler hakkında faydalı görüşmeler yapılmış muvafık görülmüştür.

Memnuniyetle öğrendiğimiz göre, hayırsever bazı İzmirli tacirlerimiz harp paketi hazırlanmasında kullanılmak üzere lüzumlu malzeme vermeye kararlaştırmışlardır.

Bu cümleden olarak Şark Sanayi ve Forbes şirketleri tarafından teberri edilen doksan top sarıglik Bez, Yardımseverler Cemiyeti tarafından şükranla karşılanmıştır.

Harb paketi hazırlanması için i. cab eden malzemenin temini maksadıyla Yardımseverler Cemiyeti mensublarına vazifeler verilmiş ve vazife alan bayanlar hemen faaliyete geçmişlerdir.

Yardımseverler Cemiyeti İzmir merkezi, faaliyetinin ikinci safhasını tesbit etmek üzere Pazartesi günü tekrar toplanacaktır.

Kandıradan bir kız mesalesinden balta ile bir genci yaraladılar

Kandıra (Hususi) — Kandıranın Sepetçi karyesinin Çakallar köyünden Salih oğlu İsmail, aynı köy sakinlerinden Üzeyir oğlu İbrahim ve arkadaşları Abbas oğlu Abbas, Mehmed oğlu Süleyman tarafından bir kız yüzünden balta ile tehlikeli bir şekilde yaralanmışlardır.

Mütecavizler adiyeye teslim edilmiş, ağır yaralı İsmail de tedavi altına alınmıştır.

Küçük haberler

★ Emet ile Emirler istasyonu arasında yapılmakta olan sosenin inşasına bir müddet teahhürden sonra yeniden başlamıştır.

★ Sındırgıda Milli Şefimizin portreleri Halkevi salonuna merasimle taktik edilmiştir.

★ Sındırgıda 23 Nisan Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından fakir ve yoksul 51 çocuk giydirilmiştir.

★ Sındırgıda Kebaşlı Salih isminde bir fırıncı Alinin fırından 100 lira çalmış, yakalanmıştır.

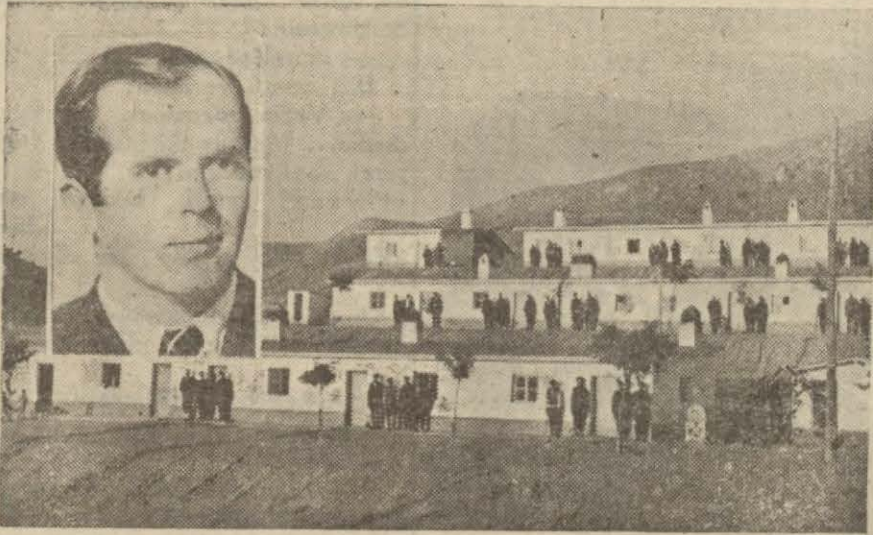
★ İzmir Maarif müdürü Bedrettin Ahısaklı, Maarif Vekâletince bir derece terfi ettirilmiştir.

★ Seyhan vilayeti idare heyeti azasından İsmail Vehbi Berkin İzmir valisi muavinliğine tayin edilmiştir.

★ Bergama Çocuk Esirgeme Kurumu çocuk bayramında 34 erkek, 16 kız çocuğu giydirmişlerdir.

Zengin kara elmas diyarlarımızdan biri daha

Çeltek kömür madeni her yıl biraz daha artan bir şekilde istihsal yapıyor

Çeltek madeninden bir görünüşü

Havza, (Samsun muhabirimizden) — Amasya ve Samsun cihetlerinden gelen otomobil veya tren yolcularının nazarlarına küçük, fakat sevimli bir kasaba halinde çarpmakta olan güzel manzaralı bir yer vardır. Mazisi henüz on iki yıl gibi yakın bir tarihe istinad eden ve istikbalde ise büyük inkişaflara mazhar olacak bir mamure halini iktisab edecek olan bu mahal, şimendifer hattının hemen yanı başında ve memur, işçi ve a-melelerin ikametlerine mahsus ev ve pavyonlardan, müdiriyet binası, muhasebe dairesi, mekteb, kantin, ambarlar ve banyo mahalleri gibi müteaddid zarif binalardan müteşekkil 80 çatılı bir maden kasabası olan Çeltek linyit kömür madenleridir.

Birinci «kara elmas» memleketi olan Zonguldaktan sonra Anadolunun en zengin bir kömür madeni olan bu küçük mamurede görüldüğü intizam ve gayretten dolayı göğsüm iftiharla kabardı ve evvelce boş ve çıplak bir saha olan Çeltek linyit kömür madenlerini kısa bir zamanda bugünkü vüs'atine eritirilmiştir.

Çeltek kömür işletmesi son yıllarda asrı birçok tesisatla tehzil edilerek faaliyetini artırmış ve burası ehemmiyetli kömür istihsal merkezlerinden birisi haline sokulmuştur. Faaliyette bulunan diğer madenlere nisbetle en başta gelen ve asrı tesisata malik ve daha verimli bulunan bu maden, senelerdenberi aksamadan gece ve gündüz faaliyette bulunmakta ve yurdun birçok yerlerine kömür yetiştirmek suretile hem halka ve hem de devlete mühim hizmetler ifa etmektedir.

Halen madende günde istihsal edilmekte olan 250-300 ton kömür Samsundan Erzuruma ve Diyarbakıra kadar demiryolları müessesatında ve bu hat boyundaki şehir ve kasabalarda resmî devair, fabrika, atelye, hamam vesaire gibi müessesata ve haktan arzu edenlere gönderilmektedir.

Kömür, fiyatının ucuzluğu dolayısıyla pek uzak muntakalardan bile aranmakta ve ocakta beş, vagonunda ise 550 kuruşa satılmaktadır. Kömürün kalorisi 6 bin ve kül nisbeti % 12 derecesindedir. Maden idaresi, vaki olan geniş taleb karşısında istihsali artırmak üzere bir senedenberi ilâveten inşaat ve tesisat yaptırılmakta ve aynı zamanda bir taraftan da yeni sahalar sondaj ve aramalarda bulunmaktadırlar. Yeni tesisatın ikmalinden sonra günlük istihsalâtın 350-400 tona baliğ olacağı şüpheşizdir. Bu suretle şarki Anadolunun mahrukât ihtiyacı karşılanabilecektir.

Ayda vasatı olarak istihsal edilen 7 bin ton kömürden 3500 tonu demiryol ve müessesata, 1500 tonu maden civarı kasaba ve köylerle, 2 bin tonu da Samsundan Diyarbakıra kadar hat boyundaki şehir ve kasabalara sevkedilmektedir. Madenin kalınlığı 2,5 metre ve tek bir damardır. Böyle olmasına rağmen alınan randıman bugünkü tesisata göre pek te ehemmiyetsiz sayılamaz. İleride bugünkü istihsalâtın, devletin ve milletin yüzünü güldürecek bir dereceyi bulacağına şüphe edilemez.

Zonguldaktan sonra orta ve şarki Anadolu için büyük bir kömür havzası haline gelmiş olan

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

maden mühendisi Kerem Altay

ysile pek uzak muntakalardan bile aranmakta ve ocakta beş, vagonunda ise 550 kuruşa satılmaktadır. Kömürün kalorisi 6 bin ve kül nisbeti % 12 derecesindedir. Maden idaresi, vaki olan geniş taleb karşısında istihsali artırmak üzere bir senedenberi ilâveten inşaat ve tesisat yaptırılmakta ve aynı zamanda bir taraftan da yeni sahalar sondaj ve aramalarda bulunmaktadırlar. Yeni tesisatın ikmalinden sonra günlük istihsalâtın 350-400 tona baliğ olacağı şüpheşizdir. Bu suretle şarki Anadolunun mahrukât ihtiyacı karşılanabilecektir.

Ayda vasatı olarak istihsal edilen 7 bin ton kömürden 3500 tonu demiryol ve müessesata, 1500 tonu maden civarı kasaba ve köylerle, 2 bin tonu da Samsundan Diyarbakıra kadar hat boyundaki şehir ve kasabalara sevkedilmektedir. Madenin kalınlığı 2,5 metre ve tek bir damardır. Böyle olmasına rağmen alınan randıman bugünkü tesisata göre pek te ehemmiyetsiz sayılamaz. İleride bugünkü istihsalâtın, devletin ve milletin yüzünü güldürecek bir dereceyi bulacağına şüphe edilemez.

Zonguldaktan sonra orta ve şarki Anadolu için büyük bir kömür havzası haline gelmiş olan

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

(Arkası sayfa 7 sütun 6 da)

Dilekler İhtiyaclar

Havzada bir tek eczahane yok

Havzadan yazılıyor: Karadeniz bölgesinin mühim bir kasabası olan Havzanın mühim bir eksikliği vardır: Eczahane. Kasabanın belediye eczacısı bundan dört beş ay evvel vefat etmiş olduğu için eczahane kapalı bulunmaktadır. Kasaba halkı ile etraf-tan gelecek olan ziyaretçilerle nüfus mevcudu birkaç misli artmış olacağından sıhhi vak'alarda müracaat edilecek bir eczahane bulunmayışından dolayı hem kasaba halkı ve hem de dışarıdan bir kaç ay kalmak üzere gelmiş bulunan yabancılar ilâc hususunda sıkıntı çekecekler ve bu gibi hallerde birçok masraf ihtiyacı recetelerini civar kasabalarla yaptırılmak için tren veya otomobillerle bu şehirlere gidip gelmek mecburiyetinde kalmaktadırlar. Vezirköprü ve Lâdik kasabalarında da eczahane bulunmayışına göre Havza ile birlikte bu üç kasaba halkının ilâc temini hususunda ne derece sıkıntı çektikleri teemmüle değer bir keyfi-vettir.

Bart'nda su yolu inşaatı

Bartın (Hususi) — Su getirme cemiyetinin çalışmaları ile Üçkur-nalı mevkiine getirilen su yolu inşaatına devam olunmaktadır. Karabük fabrikasından getirilen 12,5 santimlik 160 metre borunun da döşenmesine başlanmıştır. Bu borular suyu sösedan geçirmek içindir. Su yolunun kasaba hududuna ulaşması için dört kilometrelik yer kalmıştır.

Kocaeli valisinin tetkikleri

İzmit (Hususi) — Valimiz Ziya Tekeli refakatlerinde nafia müdürü Cevdet ve sular müdürü Sabri bulunduğu halde Adapazarına giderek tetkiklerde bulunmuş ve dönmüştür.

Kırkpınar güreşleri

Edirne (Hususi) — Edirne'de Sarayındaki an'anevi Kırkpınar güreşlerinin neticelerini dün tel-grafla bildirmiştim. 3 gün sürmesi lazım gelen güreşler Mayısın 9 ve 10 uncu günleri hava yağmurlu

olacağı için yapılamamış, ancak 11 inci günü ve iştirak eden güreşçilerin azlığı yüzünden saat 14 de başlayarak 15,30 da bitirilmiştir. Resim güreşçileri hakemlerle bir arada göstermektedir.

Büyük Fransız ve İngiliz edipleri

(Baştarafı 2 nci sayfada)

miş olmakla beraber asıl bir sa'ir san'atından uzak bırakılmış oluyor, şiirin esas sesi san'at gürtültülerinin arasında boğuluyordu. Birçok evsafı içinde her vakit sönük kalan bu şiir ruhu olmuştur.

Henüz yirmi bir yaşında «Tenkid hakkında mütalea» namıyla bir eser yazdı ve bunda Fransız sa'ir ve münekkidi Boileau-nun «Şiir san'atı» nam meşhur manzum kitabının nümune iştirah etti. Bu çocukluktan çıkmamış olan genç tamamiler rüşde vâslı olmuş görünür. Pek selim bir zevkle maliktir, lisana tamamiler hâkimdir, tenkidinden geçen edipler hakkında kat'î ve sahih hükümler verir. Bu eserden sonra «Aşırılmış saç bükümü» namında hezili bir manzume yazdı. Bunun esasını Londrada cereyan eden bir vak'adan almıştı.

Londranın pek kibar bir sınıfına mensub olan Lord Petre o zaman güzelliğe pek meşhur olan Arabella Fermor namında genç bir kızın saçından bir lüle kesmiş ve bu hâdise iki aile arasında uzun müddet türlü dedikoduya sebep olan bir açıkık husule getirmişti. Pope bu küçük hâdiseyi çeşid çeşid san'at renklerle, ve yer yer tuhafıklarla müzeyyen bir manzume yazmak için vesile iştirah etmişti. Bu eserini asıl vak'anın kahramanı olan güzel genç kıza ithaf etti. O bundan kızacak yerde, aksine, pek memnun oldu. Zira sa'ir onu öge öge göklere çıkarırmış, hattâ kesilen saç bükümünü bir mehtaba benzeterek semanın ortasına asmış idi. Lisanın güzelliğine, san'atın bolluğuna rağmen şiir bakımından büyük bir kıymet atfedilemeyen bu esere, bu nev'in birinci nümunesi olduğundan, İngiliz edipleri ehemmiyet vermiştir.

Eser, zevkte selâmet ve tasvirde zarafet itibarile muharririnin lehine kaydolunamayacak sakatlarla mal'ül görülebilir.

İngilizler nezdinde pek ziyade meğrub olan eseri «Elo'iz-den A-belar-a» ismindeki eseridir. Sa'ir bu eserinde de san'atın her türlü süslerini ijbâl etmiştir. Belki eserin pek fazla rağbet kazanmasına sebep de budur, lâkin san'at asıl şiirin ve ondan doğacak heyecanın zararına olmuştur.

Eserin san'at bolluğuna bir misal olarak küçük bir parçayı alalım:

Elo'iz bir manastırı ve manzaryer tasvir etmek için: «İnce kulelerle tetvi edilmiş olan yosunlu kubbeler, gündüzün aydınlığını geceye tebdil eden muhteşem kümbedler, mermer döşemelerin üzerine müdebedeb bir sa'sa' boşaltan çamlıklar», «Tepelerin arasında ışıldayan derecikler, suların mırıltısını aksettiren mağaralar, yaprak kümelerinin içinde son nefeslerini veren muhtazir bir rüzgârın esintileri...» diye uzun ve süslü levhalar yapar.

İşte sa'ir böyle her vesile zuhur ettikçe yazısının fırcasının renklerle dolu darbelerinden çıkan tasvirleri boğarak devam eder. Bu zemine hakikaten payesine erişilemeyecek bir üstad olan Pope görür ki bu san'at servetine mukabil hayalinde icâddan, ve şiirin heyecan verecek ruhuna nüfuzdan uzak kalır. Bununla beraber o, zamanın lisana, üslûba, san'ata en ziyade malik olan bir şairdir; zaman belki eserlerini bugün için pek zevkle muvafık göstermeyecek tahavvüllerden geçmiştir; lâkin Pope lisanda ve san'atta o zaman için ne ise bugün gene öyle kalmıştır.

Pope hiçbir zaman icad kabiliyetinin inkişafa müsaid olmayacağını hissetmiş olacak ki terceme

da başında gelir.

Son edebî inkılâplar neticesile şöretinin sa'sa'sı gölgelemiş olmakla beraber kendisinden sonra gelen İngiliz büyük şairlerine zaman hazırlanmış bir pişdar hükümünde telâkki edilmekten hâlî kalmamıştır.

Ona bugün atfolunacak vegâne kusur san'at ve üslûb için sarfetilgi bol emeklerle manzumelerinin şiir ruhunu susturmuş, boğmuş olmasındır. Bu sa'ir hakkında pek doğru hükümler veren Taine, meşhur İngiliz Edebiyatı Tarihi nam eserinde «Bir sa'ir için pek büyük bir tehlike san'atına fazla bir ehemmiyet ve vüs'at vermektedir. Bu suretle o bir san'at adamı olur, fakat hakiki bir sa'ir olamaz» der.

İngilizler Pope hakkında Fransız münekkidi ve hakimi kadar bu derece kat'iyetle mütaleadan ictinab ederler ve onun namını her vakit büyük bir sa'ir, ve aynı zamanda misli pek nadir bir san'at-kâr olarak anırlar. Zamanın onusöhreti mertebesinden indirmemiş olmasına bakınca, İngilizlerin mütalealarını kabul etmek lâzım gelir.

H. Z. Uşaklıgil

ile iştirake karar verdi ve Omiros-ı İngilizceye nakletmeğe koyuldu. Bu, öyle ağır bir iş ki tek başına muvaffak olabileceğine ihtimal veremeyerek zamanının ikinci derecede muharrirlerinden ikisinin yardımına müracaat etti. Bununla beraber on iki sene çalışması neticesinde, ancak İliade tercemesini bizzat kendisi ikmal edebilmek Odyssee'yi de muavinlerinin iştirakile vücade getirmeye muvaffak oldu.

Bu derece ihtimam ve emek yapılan bu terceme saire 8000 giliz lirası kazandırdı ve bu saire de bir sayfiye iştirah ederek hayatının bakiyesini orada imrar etmeye imkân bulmuş oldu. Tercemenin kıymetine gelince, büyük İngiliz münekkidi ve Yunan lisan âlimi Bentley bunun için «Eser Omiros-un değil, Pope-ındır. Saire bunu eseri okuyacak olanların zevkine ve kendi edebî san'atının evsafına göre İngilizceye nakletmiş, Yunan sairene kendi fikirlerini, ziyetlerini, hayallerini ilâve ederek eserin aslına aid sade sairehanın safvet ve samimiyetini bir musanna' kisve altında örtmüştür» der. Yunan kasidelerinin sadık bir tercemesi olmaktan ziyade İngilizcede yazılmış pek muhtesem bir kaside olan bu eser, istisna bu sayede ki İngiliz okuyucuları nezdinde son derece bir rağbet kazanmıştır.

Pope fitraten pek ziyade imtihan ve hiddete meyyal idi. Kendisine ta'riz edenlere karşı hiç insaf ve itidal gösteremezdi. 1717 de ükiddik «Halita» namında bir kitab yazdı ve manzum mensur birçok makalelerde kendisine muhalif olanları son derece ığzab eden bir lisan kullandı. Bu kitabın makalelerinde kendisine muhalif olanları son derece ığzab eden bir lisan kullandı. Bu kitabın makalelerinde kendisine muhalif olanları son derece ığzab eden bir lisan kullandı. Bu kitabın makalelerinde kendisine muhalif olanları son derece ığzab eden bir lisan kullandı.

Bu son kitab İngiliz edebiyatında o nev'in şaheseri addedilir. Bundan sonra «İnsan hakkında bir kalem tecrübesi» namile felsefi bir kaside daha yazmıştır. Dört uzun fasıldan mürekkep olan bu kaside fikir itibarile şüphe ile telâkki olunacak yerlerine mukabil lisan hacmeti ve san'at serveti bakımından hayret verecek bir mükemmeliyet irae eder. Sa'ir bu eserle kudretinin kemaline en bariz bir bürhan vermiş olur.

Pope katolikti, öyle yasadı ve 58 yaşında akidelerine sadık olarak öldü. Daima hüznü ve hiddete münhemim olan mizacının sebeblerini hiçbir zaman kurtulamadığı hastalıklara ve onlardan doğan ma'lûliyetlere hamletmek icab eder. Pope İngiliz edebiyatında üslûb san'atını en evvel en yüksek mertebelere çıkaran şairdir. Ve manzum ahlâki eserler vazarlarında başında gelir.

Son edebî inkılâplar neticesile şöretinin sa'sa'sı gölgelemiş olmakla beraber kendisinden sonra gelen İngiliz büyük şairlerine zaman hazırlanmış bir pişdar hükümünde telâkki edilmekten hâlî kalmamıştır.

Ona bugün atfolunacak vegâne kusur san'at ve üslûb için sarfetilgi bol emeklerle manzumelerinin şiir ruhunu susturmuş, boğmuş olmasındır. Bu sa'ir hakkında pek doğru hükümler veren Taine, meşhur İngiliz Edebiyatı Tarihi nam eserinde «Bir sa'ir için pek büyük bir tehlike san'atına fazla bir ehemmiyet ve vüs'at vermektedir. Bu suretle o bir san'at adamı olur, fakat hakiki bir sa'ir olamaz» der.

İngilizler Pope hakkında Fransız münekkidi ve hakimi kadar bu derece kat'iyetle mütaleadan ictinab ederler ve onun namını her vakit büyük bir sa'ir, ve aynı zamanda misli pek nadir bir san'at-kâr olarak anırlar. Zamanın onusöhreti mertebesinden indirmemiş olmasına bakınca, İngilizlerin mütalealarını kabul etmek lâzım gelir.

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

H. Z. Uşaklıgil

«Son Posta» nun tedrickatı: 110

İSKOÇEYADA BİR DRAM

Yazan: Valentin Williams

Denizci hiçbir şey söylemiyor.

Şato sahibi devam etti:

— Bu anda, ihtiyar Jan'ın yüzünü çok iyi hatırlıyorum. Eğer bu adam onun oğlu ise aralarında hiç bir benzerlik yok.

Dedi.

Düşüncelerini toparlamak için biran sustu. Sonra sözlerine devam etti:

— Bana başlangıçta, D'Arenne'i öldüren adamın, onun mazgalı o-dada randevusu olduğunu bilmekte olduğu muhakkak görüldü. Vikont yatak odasının kapısı önünde, saat on bire çeyrek kala Phyllis Dean'la konuşurken bu randevuyu vermişti. Bu sırada kapıdan Mac Kenzie, kulenin kapısını

dan içeri girmiş bulunuyordu, bu nu kendisi size itiraf etmişti. Bu da bana, Phyllis'in koridorunda işitmiş olduğu ayak seslerinin Garri-sona değil, ona aid olması ihtimalini kuvvetlendirirdi. Halbuki genç kız bunu aksi şekilde tahmin etmişti. Mac Kenzie kamayı aldığı itiraf etmiyor, fakat patronunu aramak için hole doğru gittiğini, orada da hançeri görmüş olduğunu söylüyor. Sonra, Vikontun cesedi yanında bulunduğu kibritler, onun Nevyorkta oturmuş olduğu otelin damgasını taşıyordu; sonra, size, bu sabah kaptanın Mösyo Garri-son'un odasında, ve arkasında cüzdan bulunan fotöyde oturduğunu da göstereceğim.

Durdu. Omuzlarile bir işaret

yaptı ve ilâve etti:

— Bütün bunlar da kâfidir sanırım.

Dedi.

Şato sahibi gözlerini denizcinin üzerinden ayırmıyordu:

— Fakat bunu niçin yaptı? Diye sordu.

Amerikalı ona sert bir bakışla baktı:

— Bunu kaptan benden iyi olarak size söyleyecektir, dedi.

Sonra, kaptanın aynı derin sü-küt içinde sessizce durduğunu görerek sözlerine devam etti:

— Bir hata yapmadığımı söyleyerek diyebilirim ki D'Arenne'in Christine'le evlenmiş olduğunu sanıyorum, dedi. Bu da kaptanın kızıdır.

Umumi hayret ilkönce, Stephenin yüzünde tebellir etti:

— Bu mümkün mü? diye merak-hamet dolu bir sesle sordu.

Nihayet denizci başını kaldırdı, acı gözlerle etrafına baktı:

— Evet, onu ben öldürdüm, dedi. Dün ikindiden sonra ne yapacağımı kendi kendime sorarak

dağlara dolaşmağa çıkmıştım. Fakat buraya geldiğim zaman artık kararım kat'ilesmişti. Size istifa-mı vermek ve hesap görmek istiyorum, Mösyo Garrison. Siz dost-larımızla birlikte gidebilir ve beni adalete teslim edebilirsiniz.

Torray sakin bir sesle:

— Bize Vikonttan bahsediniz, dedi.

Kaptan yavaş yavaş anlatmağa başladı:

— D'Arenne, kızım Christine'e, Monte-Carlo'da raslamıştı. O zaman kızım Lady İvernarman'ın yanında bulunuyordu ve çok rahattı.

Vikont, kızına beraber kaçmayı teklif etmiş. Ben o devirde Çinde gemicilik yapıyordum. Lady İvernarman'ın gönderdiği mektub birçok aylar sonra elime geçti; Christine'in kendisinin yanından kaç-tığını bildiriyordu. Sonra yavru-cuğuma da bana bir mektub gönderdi; evlenmiş olduğunu, mes'ud olduğunu söylüyor ve beni teselli ediyordu. Ben de ona yazdım, fakat adresi değişmiş olduğundan bütün mektublarım ge-

ri geldi. Üç ay sonra Halifax'a geldiğim zaman ondan bir mektub daha aldım. Mektub Marsilyadan geliyor ve kızım yakında bir çocu-ğ olacağını, kocasının kendini bırakıp gittiğini yazıyordu. Fakat mektubun tarihi altı ay evvelki tarihtir. Vermiş olduğum adrese bir telgraf çektim; hiç bir cevap alamadım; o zaman oradaki konsoloshaneyeye cevablı bir telgraf daha çektim ve o zaman öğrendim ki... (denizcinin sesi çok hazine-leşmişti) kızım ve çocuğu ölmüş-tür.

Birkaç dakika sustu, sonra söz-lerine devam etti:

— Onlar için yapacak elimde hiç bir şey yoktur. Yalnız, kızım, mektublarından birinde Mac Reay de Torray'nin oğlu bir genç Mac Reay'den bahsetmişti. Bu adamın, kocasının dostu olduğunu söylemişti. Halifax'da bulundu-ğum zaman, bir Amerikalının, yatımı Torray'ye götürmek için bir kaptan aradığını işittiğim zaman hemen koştum.

(Arkası var)

(Arkası var)

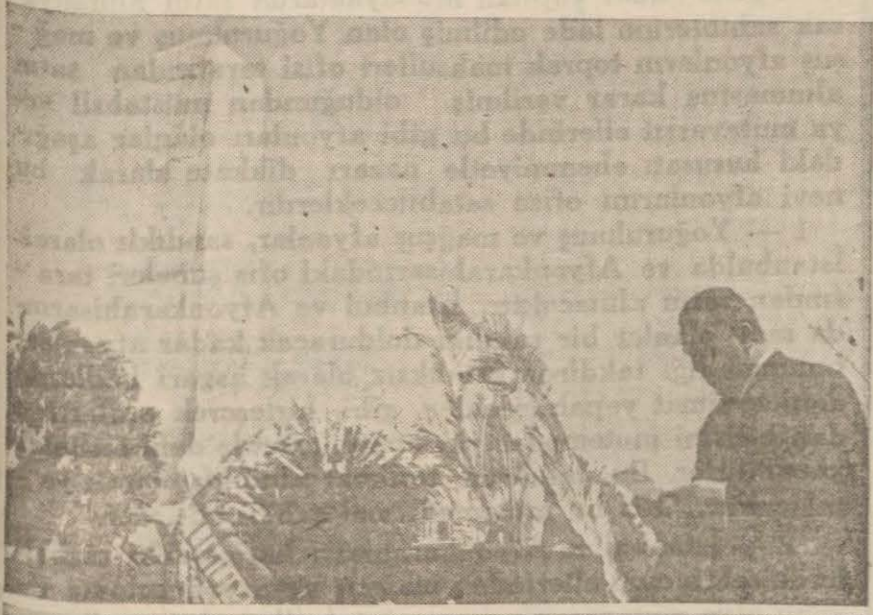
(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

İnönü'de

Pazar günü, İnönü şehidliğinde yapılan büyük merasimi bütün tafsilatla dünkü sayımızda vermiştik. Yukarıdaki iki resim, kahraman şehidlerimiz için yapılan törenden iki intibai tesbit etmektedir.

Birinci resimde, Ankara namına söz söyleyen, Ankara Şehir Meclisi azasından Mevdi Şeyman, ikinci resimde, havaya silâh atan mangayı görüyorsunuz.

Hicaz Kralı İrak müzaheretini reddetti

(Baştarafı 1 inci sayfa)
daki resmi hattı hareketi tam bir ademi tasvir mahiyetindedir. Nevyork 12 (A.A.) — United Press ajansının Kahiredeki muhabiri bildiriyor:

İngilizler Irak kıtalarını Habaniye hava meydanından Bağdadın 50 kilometre garbinde bulunan Faluca ile Bağdadın batı sınımlarında kâin Ramadideki müdafaa mevzilerine çekilmeye mecbur etmişlerdir.

Irak kıtaları İngiliz kuvvetlerinin ileri hareketini durdurmak için Fırat nehrinin bentlerini açarak Faluca ile Bağdad arasındaki araziye su altında bırakmışlardır.

İrak tebliği
Bağdad 12 (A.A.) — 13 numaralı Irak tebliği:

Bir düşman bombardıman tayyaresi Rutba civarında bulunan ordu ve polis kuvvetleri üzerinde uçmuş ve bunların İngiliz kıtaları olduğunu zannederek alçalmış ve bir mesaj atmıştır. Mitralyözlerimizin şiddetli ateşine tutulan tayyarenin hasara uğramış olması muhtemeldir. Bilahare bir miktar zırhlı otomobil Rutba kalesine hücum etmiştir. Şiddetli bir muharebeden sonra bu hücum tardolunmuştur. Düşman 2 zırhlı otomobil kaybetmiştir. Muharebeye 2 düşman tayyaresi iştirak etmiştir. Bu tayyarelerden biri Rutba kalesinin bir kilometre cenubunda alevler içinde düşmüştür.

Almanyanın siyasi faaliyeti

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Bir müddet evvel imza edilmiş anlaşılardan vesika maresali tazyik maksadile kendisine tebliğ edilmiştir. Times gazetesinin Fransız hududundan aldığı hususi malümat göre General Franco İspanyadan yapılacak Alman ileri hareketinin tarihini tayin etmeği Hitlerler bırakmıştır. Bu ileri hareketine bu ayın on beşinden sonra başlanacağı zannedilmektedir. General Franco Almanyanın İspanyaya yiyecek maddeleri temin edeceği hakkında Hitler tarafından yapılan vâd üzerine Alman tazyikine daha uzun müddet tahammül edememiştir. Bu suretle General Frankonun Almanya karşı giriştiği taahhüden kuvvet alan Amiral Darlan, Mareşal Petaine Hitlerin Fransız topraklarından bir kısmını İtalyaya terk edilmeyeceği hakkındaki vâdlerini ileri sürerek Suriye üsülerinden ve İspanyaya geçecek kuvvetlerin Fransız demiryollarından istifade etmesine imhar eden Alman taleplerini artık reddedemeyeceğini bildirmiştir. Bundan başka Alsace-Lorraine'e mukabil harben evvelki Fransız hududlarına mücavir Fransızca konuşan yerlerden arazi verileceği de söylenmektedir.

Bu tertiplerden şimdiye kadar Alman gazetelerinde tek bir kelimenin bile ifşa edilmemiş olmasının sebep Mareşal Petainin muvafakatini beklenmekte olmasıdır. Şimdilik Alman gazeteleri bu mevzu etrafında sadece Fransız basınının yazılarını nakletmekle iktifa ediyorlar.

Fakat Times gazetesine göre amiral Darlan bu darbeyi çoktan hazırlamış bulunmaktadır. Fransız Milletler Cemiyetinden ayrılmaması bunun bir alametidir, Suriye mandası hukukuna sona ermiştir.

Mareşal Petain'in herhalde bu teklifi reddedeceği çünkü Hitler Darlan tertibinin sarahatle mütareke hükümlerine karşı bir tecavüz olacağı zannedilmektedir.

Zurich 12 (A.A.) — Reuter: Berlin'den alınan haberlere göre Almanyanın emniyetle beklediği yeni siyasi muvafakiyetler tahakkuk etmemiştir.

Basler Nachrichten gazetesinin Berlin muhabiri şunları yazıyor.

Almanyanın arzu ettiği şartlar dahilinde bir iş birliğine dair Vichy henüz sarıh bir karar almamıştır. Von Papan'ın Türkiye'ye avdeti de tehir edilmiştir.

İspanyada yapılan yeni tayinler İspanyanın takib edeceği siyaset hakkında general Franco ile Serano Sumer arasındaki gizli bir anlaşamamazlık bulunduğu tarzında tefsir edilmektedir.

Basler Nachrichten gazetesinin Budapeşte muhabirinin bildirdiğine göre Hırvatistandaki kukla hükümet reisi Pavleviçle kont Ciano arasındaki hududlara aid müzakerelerde güçlükler çıkmıştır.

Hırvatistan Bosna ve Hersek'te maada Dalmacyanın bir kısmını da istemekte, İtalya ise buna yanaşmamaktadır.

Hamburgla Bremene yeni ve şiddetli hücumlar

(Baştarafı 1 inci sayfa)

disini toparlıyabilmesine vakit kalmadan, başka mühim miktarda İngiliz bombardıman tayyareleri, Pazar akşamı, bu büyük limanda tahribata ve işgüsa devam için aynı şehir üzerine gönderilmiştir. Elba nehri kıyılarında takriben 15 kilometre uzunluğunda geniş bir sahaya ihtiva eden doklar ve deniz tezgâhları, her istikamette bombalanmıştır. Blohm ve Voss tezgâhları, yeniden yüksek infilâk ve yangın bombaları ile hasara uğratılmıştır. Şehrin endüstri mahallelerine de ağır hücumlar yapılmıştır. Bremen üzerine yapılan hücum da, Hamburga yapılan hücum kadar şiddetli olmuştur.

İkinci akın

Londra 12 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin tebliği:

Dün gece Hamburg ve Bremene yapılan hücumlar hakkında alınan tafsilat, bu iki şehirdeki deniz inşaat tezgâhlarının ve endüstri mahallelerinin büyük çapta bombaların ve yangın bombalarının tahribatına maruz bırakıldığını göstermektedir. Çıkarılan büyük yangınlar, tayyarelerimiz bu şehirleri terkederken hâlâ yanmakta idi.

Aynı zamanda, başka hedeflere ve bu arada Emdene ve Rotterdam doklarına daha küçük hücumlar yapılmıştır.

Bombardıman servisine mensub dört tayyare, bu harekattan dönmemiştir.

Almanlara göre

Berlin 12 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

İngiliz hava kuvvetleri 11/12 Mayıs gecesi sumali Almanya üzerine gelerek Hamburg ve Bremene hücum etmişlerdir. İngiliz tayyarelerinin Bremen'den evvelki son iki akında yaptıkları gibi gene şehrin merkezindeki meskün mahalleler bombalanmıştır. Son hücum esasında ameliyat salonuna bomba isabet eden Bremen'deki şehir hastanesi bombalarla yeniden hasara uğramıştır. Bundan başka Saint-Joseph hastanesine de isabet vâki olmuştur. Mahdud miktarda infilâk bombası atılan liman muntakasında birkaç hangar ateş almışsa da halkın dik-kate sayan disiplini sayesinde siviller arasında ancak bir miktar telefât olmuştur. Oldukça kalabalık bir İngiliz tayyare teşekkülü Hamburga hücum ederek infilâk ve yangın bombaları atmıştır. Bu bombardıman şehrin Altona muntakasındaki meskün mahallelerinde mühim hasarlara sebebiyet vermiştir. Bir birahane de oldukça ehemmiyetli bir yangın çıkmışsa da itfaiye müfrezelerinin süratle müdahaleleri sayesinde büyümesine meydan verilmemiştir.

İtalyanlara göre

Berlin 12 (A.A.) — Stefan: İngiliz hava kuvvetleri dün gece birbirini takip eden dalgalı halinde şimali Almanya sahillerinde müteaddid şehirlere hücum etmişlerdir. Atılan infilâk ve yangın bombaları meskün mahallelerde hasara sebebiyet vermişse de askeri hedefler hiç bir zarar görmemiştir.

Gece avcıları ve tayyare defa bataryaları beş İngiliz tayyaresi düşürmüşlerdir.

Tahlil edilen gıda maddeleri

Belediye Sıhhat İşleri Müdürlüğü, son bir ay içinde muhtelif gıda maddelerinden alınan numunelerin tahlil neticelerine aid rapor hazırlamıştır. Bu rapora göre; bir ay içinde kimyahanede tahlil olunan 1398 gıda maddesinden 110 u bozuk çıkmıştır. 121 süt numunesinden 9 u, 34 memba suyu numunesinden 4 ü, 285 ekmeğe numunesinden 8 i, 35 makarna, şehriye numunesinden 3 ü, bozuk ve 18 kahve numunesinden 13 ünün mahlûl olduğu anlaşılmıştır.

Veteriner işleri kimyahanesinde tahlil edilen 50 hayvan gıda maddesi numunesinden de 3 ünün bozuk olduğu neticesine varılmıştır.

Zehirlenerek öldü

Beşiktaşta; Uzuncavada oturan Ayşe adında 35 yaşlarında bir kadın bundan 10 gün evvel zehirlenme alameti gösterdiğinden tedavi edilmek üzere Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Kalaysız tencereden yediği yemekten zehirlenen Ayşe dün hastanede ölmüştür.

Vak'a etrafında adliye ve zabıta tahkikata devam etmektedir.

Londranın son bombardımanına aid tafsilat

(Baştarafı 1 inci sayfa)

tit. Gittikçe şiddetlenen hücumlarımızın Alman payitahtında intizamı bozduğuna ve yeis ve fütur doğduğuna hiç şüphe yoktur. Biz ce meçhul sebeplerden dolayı naziler Berlin üzerine atılan bir bombardıman; Hamburg'a; Wilhelmshafen'e ve diğer yerlere atılan 100 bombaya yaptıkları mukabeleden daha şiddetle mukabele etmekte dirlir. Bundan başka Almanların mütemadiyen artan Amerikan yardımından, bilhassa Amerikan bombardıman tayyarelerinden endişeye düştükleri de anlaşılmaktadır. İngiliz hava kuvvetlerinin daima artan kudreti mühasıran tedafii bir vaziyetten hücum karşı hücumla mukabele etmek tâbiyesinin tabii kine imkân vermiştir.

Avam Kamarası harabe halinde

Londra 12 (A.A.) — Reuter'in parlamento muhabiri bildiriyor:

Asırlardanberi imparatorluk mukadderatını idare etmiş büyük devlet adamlarının nutuklarına sahne teşkil eylemiş olan Avam Kamarasının müzakere salonu, hâlen, büyük külmüş direkleri ve yıkılmış duvarlarla, üzerinden dumanlar yükselen bir harabe yığını olmuştur. Cumartesi gecesi yapılan hava hücumu neticesinde, müzakere salonuna mülâkât büyük sofa ile civardaki koridorlar da harabiyet manzarası arzettektedir.

Bugün, hususî vazifesi harben sonra İngilizlerin yeniden imarı projelerini hazırlamak olan devlet nazırı Arthur Greenwood ile beraber, tahrib edilmiş binayı gezdim. Muazzam enkaz yığınları arasında, anane ve tarih ile, İngiliz parlamentosunun hayatında birçok hâdiselere bağlı bulunan bir çok kıymetli eşyaların parçaları da bulunmaktadırlar. Krallık otoritesinin sembolü olan meşhur altın asâ, tesadüfen kurtulmuştur. Bu asâ, muhtad yerinde durmuyor ve hasara uğramış olan başka bir salon da bulunuyordu.

Londra 12 (A.A.) — Reuter'in parlamento muhabiri bildiriyor:

Avam kamarasında vukua gelen hasar neticesinde, meb'uslar, bir kaç zamandanberi başka bir yerde yapılmış bulunan ve şimdiye kadar birçok defa kullanılmış olan Avam Kamarasının «çifti» nde toplanacaklardır. Bu ihtiyat Avam Kamarası, orijinalden daha küçük olmak beraber aynı tertibatı haiz bulunmaktadır. Lordlar Kamarasının bir «çifti» de mevcuttur.

Niçin - Neden - Nasıl?

(Baştarafı 2 nci sayfa)

Elektrik lâmbaları niçin bu kadar iyi ve kuvvetli yanıyor?

Çünkü elektrik lâmbalarının içinde bulunan iptidai maddeyi, çok fazla ısıtmak imkânını bulmuşlardır da ondan.

Su halde iş yüksek bir hararetle elde etmede imiş.

Bunun farkına varan ve bunu öğrenen havagazi ve petrol lâmbaları taraftarlar derhal, kendi lâmbalarına da, ancak çok yüksek bir hararetle narı beyza (beyaz ateş) haline gelen bir cisim koydular...

Havagazi üzerine koban bu şey, beyaz bir gömlek, veyahud kafest. İşte havagazi lâmbaları üzerine geçirilen bu kafes, fevkalâde yüksek hararete karşısında, narı beyza haline gelmekte ve parlak, beyaz bir ışık neşretmekte idi.

Bu kafes veyahud gömleklere, bunları icad edenin ismine izafeten Ouver gömleklere veyahud kafesleri denilmektedir.

Resmî tebliğler

(Baştarafı 5 inci sayfa)

hava defa bataryaları tarafından düşürülmüştür. Bir tayyare de yer de tahrib edilmiştir. Hafif deniz kuvvetleri, 3. deniz topucusu da 4 İngiliz tayyaresi düşürmüştür.

Aynı müddet zarfında 18 Alman tayyaresi kaybedilmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 12 (A.A.) — İtalyan ordularını umumî karargâhının 341 numaralı tebliği:

Şimali Afrikada Tobruk muntakasında topçu faaliyeti görülmüştür.

11 Mayıs gecesi düşman, Bin-gaziyi denizden bombardıman etmek teşebbüsünde bulunmuştur. İtalyan sahil bataryalarının ve Alman bombardıman tayyarelerinin seri müdahalesi düşman gemilerini çekilmeye mecburiyetinde bırakmıştır. Üç cüzütama büyük çapta bombalar isabet etmiştir.

Şarkı Afrika Amba-Ağaç muntakasında düşman şiddetli bir hücumda bulunmuş ise de her tarafta püskürtülmüştür.

TIYATRO

(Baştarafı 5 inci sayfa)

li ferdi. Mütemadiyen gülüyor, güldürüyor. Adnan Görgüç seyahat programını aksatmamak için, telefondan ayrılmıyor.

Yemek listesini Hüseyin Kemale okutuyoruz. Okudu, okudu sonuna geldi:

— Pilâv.

Her ağızdan aynı ses:

— Evvelâ ondan getir.

Biz yemek yerken Hüseyin Kemal listeyi hatmekle meşgul. Bugün midesinden biraz hasta, fakat neşeli yerinde. Sahnenin emektar babası Behzad hayatında tesadüf ettiği garabetleri anlatırken mide rahat-sızlığını unutuyor... Kahkaha insan ne unutmaz ki.

Kadın sanatçılarının masasına kulak misafiri oluyorum. Boncuktan, taştan, yüzükten bahsediyorlar. Onlar da Behzad gibi Antakya tarlaları mahsullerinden tedarik edecekler. Para çıkan tarlalardan, kıymetli taşlar da çıkıyor.

Telgraf mütehassısı Resid Baran aynı zamanda da seyyar fotoğrafçı, en sadık müşterisinin de Sacide Artemel olduğu anlaşılıyor. Çünkü Residi ne vakit görse:

— Burada da bir resmimi al.

Diyor. Avni Dilligil en az ses çıkaran, karısından kendine vakit kalmıyor. Diyeceğim amma onun da pek sesi çıkmıyor ki...

★

Turneye oldukça kalabalık çıkmışlar. Bir kısım sanatçılar başka otel deler. Otelin merdivenlerini yıktım. Üst kattaki salona girerken, arkamda boyu diz kapaklarına yakın işlemeli bir çuha hırka, başında Bu hara takkesine benzer takke bulunan biri:

— Vay efendim, safa geldiniz. saflar getirdiniz.

Diyecek karışıldı. Otelin stile kapıyı zannetmeyin tiyatrosunun ak-sesuvatı Hamdi Muazzez, Said, Yaşar, 120 yaşında bir ihtiyar aralarına almışlar, Hatayın bu canlı tarihinden malûmat almaktalar. Yalnız Said çok müteessir. Çocuğu hasta... Akl hep onda. Sami sokağa çıkmak için hazırlanıyor, Melâhat içli bir demet gül bulmuş, onu koyacak bir vazoya aramakta, Yaşar düşünceli, aşkama Dadi'yı oynayacaklar, kim bilir belki de taşıyacağı yiyeceklerden memeye Muammer den sıra kalıp kalıymayacağı düşünüyordur.

Necdet Mahfiyi tiyatrodan gördüm. Son tiyatrosu mevsiminin Kırallık Odalarındaki sinirli kompozitör, sakin bir çehreyle henüz kapanmamış koltukları sayıyor.

— Gene mi kompozisyon.

Kâninin Hataylı dostu pek çok. Sokakta bir cemmi gafirle dolaşiyor.

Nevzad Okçugil, Sadı Kündü, Fikri Göze... Daha bakayım kimler vardı. Hepsi bu kadar sanıyor. Daha kimler olsun ki...

★

Gece Şehir Tiyatrosu Hatayda son temsilini verecek. Bir gün sonra hareket.

Yirmi üç vilâyete san'at zevkini taşıyan yirmi dört san'at yolu yolcusuna iyi yolculuklar dilerim.

İs-t Hulusi

Zengin kara elmas

diyarlarımızdan biri daha

(Baştarafı 6 nci sayfa)

Celtek madenini, maden mühendislerimizden Kerem Altay işletmektedir. Bugünkü modern teşkilâtın yapıcısı olan gayretli ve feragatkar genç mühendisimiz, 228 de mühmel ve metruk bir halde bulunan bu sahada faaliyete geçecek, evvelce bu madenin ehemmiyetsiz olduğu ve matlub olan istih-sali meydana getirmekten çok uzak bulunduğu dair serdedilen mütealemlerin hilâfına hemen işe başlamış ve 12 yıldanberi yılmadan, usanmadan tam bir feragat içinde çalışarak emirlik mesaisi ve bilgisile vaktile eplak bir dağ başı olan bu sahada güzel ve asri bir maden kasabası vücuda getirmeye muvaffak olmuştur. Evvelce çok iptidai bir şekilde ve birkaç kuşu açılarak köylüler tarafından çıkarılan çok az miktardaki kömür bilahare tamamen terk edilmiş ve hattâ madenin kısır ve zengin olmadığı hakkında garib bir kanaat te hâsıl olmuştu. Fakat cumhuriyet idaresi her işde olduğu gibi Celtek kömür madenine de büyük bir ehemmiyet vermiş ve buraya gönderilmiş olan mühendis Kerem Altayın himmet ve gayretile Celtek linyit kömür madenini yeniden can ve havat bulmuştur.

Sivas Halkevi çalışmaları

Sivas (Hususî) — Halkevi şubeleri çalışma programlarını hazırlarak idare heyetine vermektedir. Bu çalışmalar geçen senelere nazaran daha çok verimli ve daha çok faal bir vaziyette olduğu önümüzdeki sene için önemli bir çalışma devresi başlayacağı şimdiden anlaşılmaktadır.

SİZİN DE TAKDİR ETTİĞİNİZ ÜZERE

Asrımız modasının zarafet ve inceliğine inzımam eden üstad terzilerin meharreti, kadın da gençliğe matuf şayanı hayret bir beden tenasübü arzeder

Fakat yüz ve onun hututu gevezedirler. Eğer bu noktaya lüzum gelen ihtimam gösterilmezse, seneler bu hatları başkalarına pek çabuk farketirler. Bu, sizin bir sırrınızdır ki, ufak bir dikkatsizlik veya ihmal neticesi rakibelerinizin dikkat nazarından uzak kalmaz. İşte senelerin (bil-hassa nazik ve hassas cildere musallat olan o tahribkâr senelerin) ciltinize çizmek olduğu ve billerce (bidayette gayri mahsus) ince çizgileri ihmalikâr kalmayınız.

Zamanla cildiniz solduracak olan ve sizi pek çok defa vakıtsız harab eden bu ârızaları akşam ve sabah KREM PERTEV'le yapacağınız ufak masajla refediniz. KREM PERTEV'in bu mucizesine yüz billerce hemcinsiniz gibi siz de hayret ve memnuniyetle şahid olacaksınız. Göreceksiniz ki simanız, ebedi gençliğinizi herkese mağrurane söyleyecektir.

KREM PERTEV'in terkibindeki faal anahtar en derin çizgileri bile izalede gecikmeyecektir. Bugünden itibaren siz de bir tıp KREM PERTEV'i tuvalet masanızda bulundurunuz. O, aynı zamanda sert rüzgârların ve kuvvetli güneşin en iyi muhafızdır.

Sinop C. Müddei umumiliğinden

Sinop umumi ceza evindeki mahkûm ve mevkûflara 941 mali yılı için verilecek 182500 ilâ 292000 adet ekmeğe 10.5.941 gününden itibaren yirmi gün müddetle ve kapalı zarf usulüne eksiltmeye çıkarılmıştır. Yevmiye 500 ilâ 800 ekmeğe verilecektir.

Bedeli muhammen 37142 lira 40 kuruş olup teminatı muvakkate 2786 liradır.

İhale 30.5.941 Cuma günü saat on dörtte Sinop C. Müddei umumiliğinde yapılacaktır.

Şartname tatil günlerinden maada hergün Sinop Müddei umumiliği kaleminde görülebileceğinden taliblerin müracaatları ilân olunur. «3632»

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265

İzral ve ticari her nevi banka muameleleri

PARA BİRİKTİRENLERE 28.800 LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plana göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir. Kur'alar senede 4 defa, 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül, 11 Birinci Kânun tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan

Alınacak eşya	Muhammen fiyatı	Tutarı
30 düzüne Kodak Röntgen film 30 x 40 S.	13.73	411.90
102 " " " " 35,6 x 35,6	15.30	1560.60
		1972.50

Radyoloji Enstitüsüne alınacak yukarıda yazılı filmler 24/5/1941 Ctl. martesi günü saat 11 de Rektörlükte açık eksiltilme ile alınacaktır. İsteklilerin 940 Ticaret Odası vesikalarile 147.94 liralık muvakkat teminatları ile beraber Rektörlüğe gelmeleri. Şartnamesi hergün görüldür. «3608»

Kiralık Hane

Şişli'de Bomonti tramvay istasyonuna yakınında Dere sokakında 29 numaralı 6 odalı ve banyo, terkos suyu, elektrik, havagazını havi içi ve dışı yağlı boyalı manzaralı etrafı açık bir hane müsait şartlarla kiralıktır. Görme için karışındaki Zafer apartmanı kapısına, pazarlık için (Tel. 43016) numaraya müracaat edilebilir.

150 liraya mevsimlik köşk

Küçük Çamlıca'da 6 dönüm meyva, çam bahçesi, 7 odası bulunan bir köşk kiralıktır. Nişan taşı Güzelbahçe sokak 7 numaralı apartman 3 numaralı daireye müracaat.

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim) Divanyolunda 104 No. da hergün hasta kabul eder. Telefon: 21044-23398

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

20,000 adet çalgı torbası pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin fiyatı 29,000 lira teminatı 4350 liradır. İhalesi 20/5/941 Salı günü saat 15 de Ankarada M. M. V. satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin belli vakitte komisyona gelmeleri. «2376 - 3667»

100,000 kilo süt kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 29/5/941 Perşembe günü saat 11 de Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 20,000 lira ilk teminatı 1500 liradır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «2370 - 3623»

160,000 kilo yoğurt alınacaktır. Kapalı zarf ile eksiltmesi 29/5/941 Perşembe günü saat 15 de Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 48,000 lira ilk teminatı 3600 liradır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «2372 - 3625»

Aşağıda yazılı benzîn ve yağlar pazarlıkla satın alınacaktır. İhaleleri hızarlarında yazılı gün ve saatlerde Çorluda askerî satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin belli vakitlerde komisyona gelmeleri. Benzîn İnce vakum Valvalin Gres İhale gün ve saati Kilo Kilo Kilo Kilo

10,000	500	250	250	15/5/941	14
10,000	500	250	250	20/5/941	14
10,000	500	250	250	22/5/941	14

«2378 - 3694»

6 x 12 eb'adında 964 adet iç ve 964 adet dış ve 16 x 600 eb'adında 349 iç ve 351 adet dış lâstığı alınacaktır. Hepsine tahmin edilen fiyatı 29,518 lira 60 kuruştur. Pazarlıkla eksiltmesi 16/5/941 Cuma günü saat 15 de Ankarada M. M. V. satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliblerin kanuni kat'i teminatları belli vakitte komisyona gelmeleri. «2380 - 3696»

30,000 ton şehir nakliyatı kapalı zarf ile eksiltmeye konmuştur. İhalesi 30/5/941 Cuma günü saat 16 da Ankarada Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 75,000 lira ilk teminatı 5000 liradır. Evsaf ve şartnamesi komisyonda görüldür. Taliblerin belli gün ve saatten bir saat evvel kanuni vesikalarile teklif mektuplarını komisyona vermeleri. «2389 - 3698»

Keşif bedeli 308,368 lira olan benzîn tankları kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 23/5/941 Cuma günü saat 15 de Ankarada M. M. V. Satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 16,084 lira 72 kuruştur. Şartnamesi 1550 kuruşa komisyondan alınır. Taliblerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. «2336-3349»

İstanbul Belediyesi İlânları

Tahmin bedeli	İlk teminat	
1000,00	75,00	Unkapanında Ha rraççı Kara Mehmed Mah. Fener caddesinde 9, 9/1 No. dükkân enkaz satışı.
1108,66	83,15	Emirgânda Emirân caddesinde 26 No. yalı enkazının satışı.
2532,00	189,94	Rumelihisarında Refikbey sokağında 81.83 No. ahşap yalı enkazının satışı.
2150,00	161,25	Unkapanında Abdülezelpaşa caddesinde 7 parsel numaralı bina enkazının satışı.
1219,25	81,44	Sultanahmedde Alemdar mahallesinin Karanlıksebzeci sokağında 7-9, 9/1, 9/2 numaralı dükkân ve 2 ev enkazının satışı.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı beş parça enkaz satılmak üzere ayrı ayrı açık arttırmaya konulmuştur. Şartnamesi Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilmektedir. İhale 26/5/941 Pazartesi günü saat 14 de Daimi Encümende yapılacaktır. Taliblerin ilk teminat maktubuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimi Encümende bulunmaları. «3599»

Devlet Demiryolları İşletme U. M. den:

Muhammen bedeli (1440) lira olan 3000 rulo 12.15 milimetre genişliğinde ve on metre boyunda band izole (26.5.1941) Pazartesi günü saat (14) on dörtte Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltilme usulüne satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (108) liralık muvakkat teminatı ve kanunun tayin ettiği vesailerle birlikte eksiltilme günü saatine kadar komisyona müracaatları lazımdır.

Bu işe aid şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. «3593»

Tokat Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Belediye No.	Parsel No.	Muhammen kay.	Cins
8	38	200 li.	Dükkân
6	37	150 "	"
2	35	250 "	"
52	34	125 "	Arsa

Tokadın Yaşmeşyan mahallesinde Hızırhane caddesinde yukarıda numaraları ve muhammen kıymetleri yazılı üç dükkân ve bir arsa 28/5/941 Çarşamba günü saat onda muhaleme salonunda mülkiyeti satılacağından arttırmaya iştirak edecekler muhammen kıymetinin yüzde yedi buçuk nisbetinde pey akçesi veya millî bir banka teminat mektubu ibraz edeceklerdir. Mezkûr günde artırma neticesinde bedel hatırı lâik görüldüğü takdirde 15 gün sonraya tesadüf eden 12/6/941 Perşembe günü saat ona talik ve mezkûr günde gayri menkuller en çok para verilene satılacaktır. Vergi ve beklî ve tenvirat gibi borçlar mülk sahibine ve telâliye ve pul ve ferag harcı gibi masraflar müştəriye aid olacaktır. Müştêriler bir hafta zarfında bedeli tamamen tediyet edmedikleri takdirde ihale münfesh addedilerek pey akçesi irad kâyetilecek, tekrar arttırmaya konularak iki artırma arasında fark hasıl olursa mahsub edileceği ilân olunur. (462/738)

Son Posta Matbaası:

Nesriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç SAHİBLERİ: S. Ragıp EMEÇ A. Ekrem UŞAKLIĞIL

Toprak Mahsulleri Ofisinden

Bugüne kadar yapılan mübayaalarda satın alınmıyarak sahiblerine iade edilmiş olan Yoğurulmuş ve mağuş afyonların toprak mahsulleri ofisi tarafından satın alınmasına karar verilmiş olduğundan müstahsil veya mutavassıt ellerinde bu gibi afyonları olanlar aşağıdaki hususati ehemmiyetle nazari dikkate alarak bu nevi afyonlarını ofise satabileceklerdir.

1 — Yoğurulmuş ve mağuş afyonlar, sandıklı olarak İstanbulda ve Afyonkarahisarındaki ofis şubeleri tarafından satın alınacaktır. İstanbul ve Afyonkarahisarında malı olanlar bir sandığı dolduracak kadar afyonları bulunmadığı takdirde sandıksız olarak asgari hadlerde dahi teslimat yapabilecekleri gibi, birleşerek araların dan birisini mutemed tayin etmek suretile dahi teslimat yapabilirler. Bu takdirde teslimat sandıklı olarak yapılacaktır. Ofis bu mutemedi mal sahibi adeder.

2 — İstanbul ve Afyonkarahisar haricindeki mahallerde sakın olup ellerinde mağuş veya yoğurulmuş afyonu olan mutavassıt veya müstahsiller bu mallarını bizzat veya bir mutemed marifetile ofisin yukarıda bildirilen iki şubesinden birine nakil veya irsal ederek bu iki şubede sandıklı olarak malları teslim edeceklerdir.

3 — Bu kabil afyonlar en geç 10 Haziran 1941 Salı günü akşamına kadar İstanbul veya Afyonkarahisarında ofis şubesine teslim edilmiş bulunmalıdır. Bu tarihten sonra yapılacak teslimat kabul edilmeyeceği gibi bu yolda serdedilecek hiç bir mazeret dahi kabul edilmeyecektir.

4 — Afyonlar İstanbul ve Afyonkarahisarında ofisin muvazzaf eksperleri tarafından muayene edilerek mahiyetleri tayin ve mağuşlardan tenzil edilecek diğer ecnebi maddeler nisbeti tesbit olunacaktır.

5 — Yoğurulmuş afyonların ince toplanmış olanlarına beher morfin derecesi için 50 kuruş, kaba toplanmış olanlarına beher morfin derecesi için 37,5 kuruş ve mağuş afyonların da kıymetsiz olarak ayrılıp ofise bırakılmış olanlarından gayrisine şamil olmak üzere, beher morfin derecesine 25 kuruş fiyat tesbit edilmştir.

6 — Bu karar afyonların temiz ve ince toplanması uğrunda yapılan propaganda ve teşviklere ve bu maksadla ofisce alınan ve alınacak olan tedbirlere zerre kadar halel getirmeyeceği gibi mağuş afyon sahiblerine ilerdeki mahsuller için cesaret verecek mahiyette olmayıp, sahibinin hatası yüzünden bu kabil afyona bağlı sermayenin seyyaliyetini temine ve hassaten memleket servetinden addettiğimiz yoğurulmuş ve mağuş afyonların da bir defaya mahsus olmak üzere kıymetlendirilmesine fırsat verilmesi maksadına matuftur.

7 — 941 Mübayaasında mağuş afyonlar sureti kat'iyyede mübaya edilmiş olduğu gibi yoğurulmuş afyonlar dahi mübaya harici bırakılacaktır.

8 — Fazla tafsilât mahalli vilâyet ve kaymakamlıklar vasıtasile köylere kadar temin edilmiş olmakla beraber alâkadarlar bu tafsilâtı ekim mıntakalarındaki en yakın Ziraat Bankası şube ve ajanslarıyla ofis şube ve ajanslarından da alabilirler. «3671»

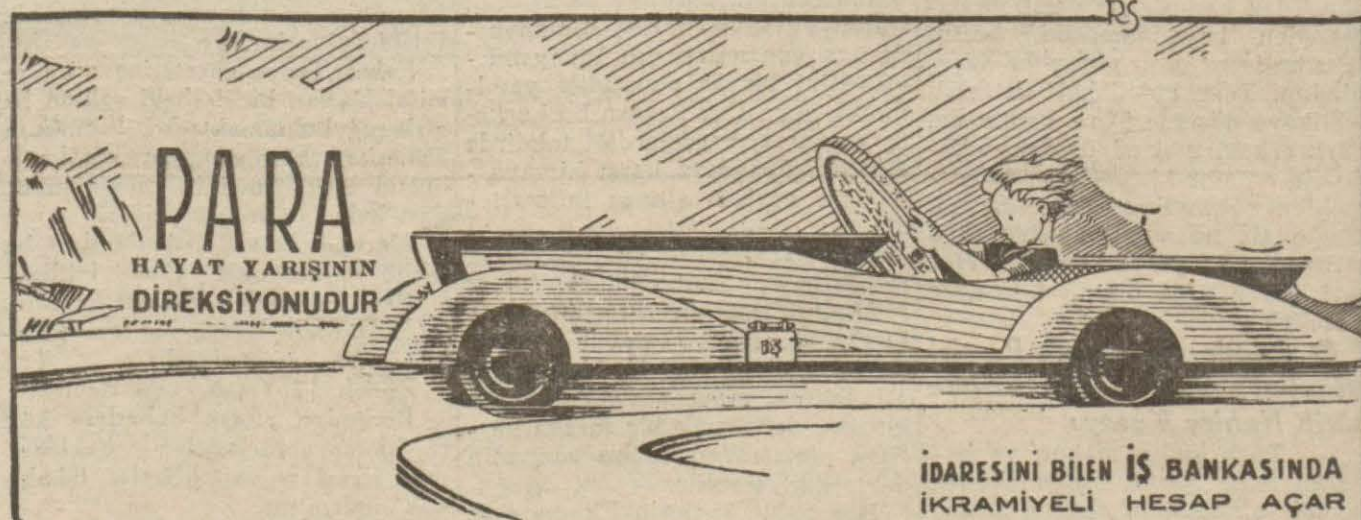
İnhisarlar İstanbul Baş Müdürlüğünden

941 mali yılında idarenin tuz anbarlarına gelecek tahminen 5000 ton tuzun nakil vesaitinden anbara nakil ve istif işi açık eksiltmeye konulmuştur.

Muvakkat teminat 375 liradır. İsteklilerin şartnamesi görmek üzere hergün ve eksiltmeye iştirak için 26 Mayıs 941 Pazartesi günü saat 14 de Başmüdürlüğümüze müracaatları. «3515»

Lâstik Çocuk Donları ve Fabrika Kayışları

Yeni açılan mağazamızda sırf kauçuktan yapılmış lâstik çocuk donları, her cins ve boyda lâstik fabrika kayışları, birinci kalite otomobil kaynak lâstikleri, araba lâstikleri, yazlık keten ayakkabılar, lâstik eldivenler ve her türlü lâstik malzeme bulunur. Lâstik üzerine sipariş kabul edilir. Çemberlitaş sineması yanında No. 13 ANADOLU LÂSTİK DEPOSU, Telefon: 23282

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları 1941 İKRAMIYE PLANI

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 liralık	— 2000.—	lira
3 " 1000 "	— 3000.—	"
2 " 750 "	— 1500.—	"
4 " 500 "	— 2000.—	"
8 " 250 "	— 2000.—	"
35 " 100 "	— 3500.—	"
80 " 50 "	— 4000.—	"
300 " 20 "	— 6000.—	"

Karacabey Merinos yetiştirme çiftliği müdürlüğünden:

Müessesemiz koyunlarımızdan istihsal olunan 5 bin kilo yarımkan merinos yapağı 15 gün müddetle ve kapalı zarf usulüne arttırmaya çıkarılmıştır. Arttırma 23.5.941 tarihine tesadüf eden Cuma günü saat 15 de çiftlik müdürlük binasında yapılacaktır. Muvakkat teminat 563 liradır. Bu işe aid şartname Bursa Merinos yetiştirme müfettişliğinde çiftlik muhasebesinde hergün görülebilmektedir. İsteklilerin aynı gün ve saatte çiftlik merkezinde bulunmaları. (3510)

Toprak Mahsulleri Ofisi İstanbul Şubesinden

Şubemizde münhal bulunan muhtelif ücretli memuriyetlere asılların avdetine kadar muvakkat kayıtle memur alınacağından talib olanların 15 Mayıs Perşembe günü şubemizde yapılacak imtihana iştirak ve bu hakkı ictisab etmek üzere vesikalarımı 14 günü akşamına kadar şubemize ibraz etmeleri. «3655»